

Forumul studențesc

revistă a consiliului uniunii asociațiilor studenților comuniști din C. U. Timișoara • anul XIII • nr. 4 (100) sept.-oct. 1985 • 16 pag. • 3 lei

MĂRTURIE PENTRU MAI TÎRZIU

S-ar putea pune — tendențios — întrebarea dacă o devenire de treisprezece ani poate trece drept Istorie? Sau dacă 100 reprezintă o cifră ce merită sărbătorită ca eveniment într-un univers fizic și matematic infinit? Și încercarea de a răspunde ar fi de sigur dificilă. Destinul oricărei publicații poartă însemne tragice: chiar dacă în paginile ei se ascund deseori autentice valori, înălțimi nebănuite, finalul seamănă cu cel al banalelor obiecte de consum: după folosire, ele tind inevitabil către același O axiologic. De aici riscul delimitărilor prea riguroase, al încercărilor de discurs festivist și factologic despre perioade ca entități complicate, eterogene. Nu fac excepție revistele studențești, realități concrete ținând vechicia pentru cei dispuși să o înfrunte, dar efectiv superbe prin mărturia despre un aici și un acum aparținând vârstei de douăzeci și ceva de ani.

Privit în această lumină difuză, subiectul Forum studențesc, de abordat în cele ce urmează din prisma a tot ceea ce a însemnat și înseamnă pentru sine, — adică pentru cei ce au stabilit o relație de „complementaritate” între studenție și gazetărie —, pentru cititori și pentru presa (studențească) din România, nu poate fi epuizat în câteva fraze, oricât de meticolos elaborate. Incredători în sagacitatea cititorului, lăsăm în seama sa umplerea eventualelor locuri albe și răspunsul la întrebările formulate în introducere.

Primul număr al Forumului studențesc a apărut relativ târziu (comparativ cu alte publicații studențești ce au luat ființă în aceeași epocă de emancipare spirituală urmînd Congresului al IX-lea al partidului), în luna decembrie a anului 1973, probabil și datorită e-

xistenței pînă la acea dată a patru reviste de institut (Agraria, Forum, Micron și Scalpelu) între care exista o constructivă concurență. Și nu antetul orientat pe verticală, fantezie păstrată, creînd și azi coșmaruri tehnoredactorilor, a fost cel ce a dat personalitate revistei nou apărute, ci promisiunea că „valabilitatea conținutului va fi căutată în sistemul de valori propriu societății noastre, în ansamblul unor permanențe ale culturii românești”. Ne place să credem că de la acest program angajat nu a abdicat nici una dintre „formulele de echipă” redacțională. Și acestea nu au fost puține, schimbîndu-se uneori, după necesități, de la număr la număr. Au rămas în redacție doar cei la care suma talent+pasiune s-a apropiat de 100%. Proporțiile acestor doi termeni în înzestrarea individului au contat mai puțin, ca dovadă că au existat zeci de tineri cu har, mulți dintre ei astăzi recunoscuți pentru realizările lor în proză, poezie, critică, eseistică, istorie, filosofie, gazetărie, precum și alții, poate la fel de numeroși, trudituri din pasiune, stîlpii nopților de redacție sau de tipografie, actualmente specialiști recunoscuți în varii domenii economico-sociale. (Descoperirea întregii „genealogii” a familiei Forum studențesc ne pare un lucru foarte complicat și lipsit de pudoare. Cum orice înșiruire parțială de nume ar putea fi suspectată de subiectivism ne vom feri de un astfel de demers arhivistic. Cu puțină bunăvoință aceste nume pot fi descoperite în colecții). Cei ce nu au făcut față exigențelor (10 numere pe an nu sînt

FORUM STUDENȚESC

(Continuare în paginile 8-9)

MÎINE E O ALTĂ ZI

— Prietenilor mei, care mi-au cerut un articol despre integrare —

Nu e nevoie să mă bateți la cap. Am priceput. Numărul 100, întâlnirea generațiilor, ce mai tura-vura, chestie mare, cu flori, cafele îmbunătățite, studențe de protocol, manșetă la roșu, titluri la corpurile fabuloase, întâlniri ilustre, „iată elefanții” vor spune, zdrobiți de emoție, tinerii colaboratori, iar noi, elefanții, ne vom pune fraza de duminică în slujba numărului 100, omagînd și lăsîndu-ne — cu o poșnică nepăsare — omagiați.

Am să enunț, deci, câteva idei de o stupefiantă adîncime, am să le învelesc în frunzișul moale-foșnitor al frazelor din „Tinerețea orașului” sau în platoșa ușoară din piele de dropie folosită în luptele din geografia rubricii „Lumea în răspar” sau în fesătura de ghimpi ascunși ai „anchetelor Forum”, sau, în sfîrșit, am o întrea-gă garderobă pe care o țin aici, după ușă pentru vremea rea. Imi voi lua poate microfonul de hîrtie creponată cu care luam fidele intermuri sau fracul cu care scriam cronicile de concert. Să vedem. S-ar putea să optez pentru costumul pestriț, năstrușnic, pe care îl puneam ca să dau peste cap articolele prea protocolare, sau pentru jobenul fără capac din care mereu țesea cîte un iepuraș sau cîte un porumbel aiurit, sau altă lighioană rară, fără căpății, jobenul pe care îl purtam în tipografie, ca să fiu pregătit pentru orice eventualitate fiindcă trebuie să știți, în tipografie se pot întîmpla o groază de lucruri.

Adevărul e... Adică nu. Adevărul nu știu care e, dar iată că, scuzați-mă mă aflu, după cum bine bănușiți, în cancelarie, orele s-au terminat, dar asta nu înseamnă că am scăpat de elevi. După masă va fi cînaclu. Mîine, ziua festivă a clasei a XII-a Școala se împodobește, în jurul meu se înalță stufărișuri, stejărișuri, trandafirișuri, gladiole superbe atîrnă lenș la tocul ușii, pe mese — crini izvodesc miresme uci-gătoare. Clasa a XI-a mișună în jurul meu, cei mai mîrunței zac în admirație, iată, mi se aduc tradiționalele sonete, fotografii, citate celebre, sau cuvinte simple, e o

mare învălmășeală aici, așa că din nou, scuzați-mă câteva clipe, voi organiza ceva pe ici-colo și voi reveni cit ați clipi din ochi.

Ei bine, ce spunem? Sigur că un articol pentru Forum, mai ales la numărul 100 este pe primul plan al preocupărilor mele, întotdeauna Forum-ul a fost primul, am refuzat să cred, apoi am refuzat să mărturisesc — așa cum refuz acum ideea că aș putea avea fire albe în păr (e o calomnie!) — înaintea cărților necitite, a fetelor nezăpăcite a excursiilor nedrumetite.

Voi scrie un articol senzațional, dar numai după ce voi fi pregătit lecțiile pentru mîine (Caragiale, Călinescu, Everac) pentru că, vedeți, la catedră e cu totul altceva nu mai poți improviza, nu mai tragi de un 5, nu mai schimbi subiectul, clase întregi te urmăresc cu vigilență te iubesc sau te toacă mărunt.

Acum însă e noapte lecțiile sînt aproape gata, ar fi trebuit să corectez tezele sau măcar niste lucrări de control, ar fi trebuit să sintetizez ultimele teme pentru pregătirea de bacalaureat, ce mai, ar fi trebuit să citesc și eu ceva (doar sînt dascăl de literatură!), dar timp nu mai e, v-am promis articolul, mă ocup de el după ce mă bărbieresc (profesorul e profesor, înțelegeți ce vreau să spun, am uitat să mă bărbieresc, nu-i nimic, măncînc mîine, acum e trecut de miezul nopții, mă învinșez oboseala, voi scrie mîine un articol senzațional pentru Forum, marea ispită a studenției mele, parcă simt microbul cernelei proaspete pe rotativă, parcă văd zorii mișnind în spatele baloturilor de hîrtie, parcă îmi spun din nou: „azi mă las de Forum și mă îndrăgostesc de o fată cu ochii albaștri” sau „azi nu vin la primul curs, să vină aialaltă blegii cumînțiți eu sînt un autodidact pasăre de noapte”, dar iată, dragi prieteni mîine nu mă mai așez în bancă, ci la catedră și acum veți fi de acord cu mine căci MÎINE E O ALTĂ ZI.

Periam, iulie 1985

RADU CIOBOTEA

DINCOLO
DE AMFITEATRE

PUNCTE DE VEDERE

În contextul afirmării plene a rolului tineretului studios în înfăptuirea mărețelor obiective de dezvoltare economică și socială a țării, pentru întărirea responsabilității colectivelor studențești față de pregătirea profesională și politică a studenților, anual, se organizează întrecerile „Fiecare A.S.C. — colectiv de educare prin muncă și pentru muncă a studenților”. Prin analizarea rezultatelor acestei întreceri în perioada anului universitar 1984-1985, la nivel național, s-au clasat pe locul întâi Facultatea de Stomatologie, Facultatea de Electrotehnică și Facultatea de Științe Economice.

Rubrica noastră va consemna, începînd cu acest număr, opiniile reprezentanților facultăților respective.

LIGIA CRISTE

— președinte al Consiliului ASC din Facultatea de Stomatologie: „Consider locul ocupat în această întrecere studențească o reflecție a nivelului general de pregătire profesională a studenților, a atmosferei sănătoase de studiu instituită în facultatea noastră.

Strînsa cooperare a membrilor Consiliului A.S.C. pentru îndrumarea activității profesionale a anilor de studiu, organizarea unor mese rotunde pe teme de învățămînt politico-ideologic, discutarea în plen a cazurilor negative, desfășurarea de consultații pentru colegii de peste hotare — sînt doar cîteva inițiative care au dat sens și conținut muncii noastre de asociație, constituind totodată o emulație pentru studenți.

Angajarea masivă a studenților în procesul educativ-formativ, interesul manifestat de aceștia pentru însușirea deprinderilor necesare viitoarei profesii s-au materializat prin rezultate deosebite — un indice de promovabilitate de 89 la sută, toți cu note peste 7, implicarea în proporție de 97 la sută a studenților în activitatea de cercetare și proiectare, participarea numeroasă la concursurile profesionale științifice, în domeniile sportului de masă și cultural-artistice, depășirea substanțială a planului de venituri obținute din acțiuni de muncă patriotică.

Desigur, ne-am confruntat și cu o serie de dificultăți, de neajunsuri, legate de îndeplinirea obiectivelor propuse, dar printr-o mobilizare exemplară, cu sprijinul cadrelor didactice și sub directa îndrumare a organizației de partid la facultăți am trecut cu bine de aceste momente delicate.

Pentru viitor ne propunem realizarea unui salt calitativ în activitatea de asociație prin promovarea consecventă a spiritului de inițiativă, prin îmbunătățirea stilului de lucru al membrilor Consiliului și întărirea rolului criticii și autocriticii în analiza activității desfășurate de studenți. Astfel vom putea traduce în fapte angajamentele asumate, în spiritul tradiției și renumelui facultății.

GABRIEL BAIULESCU

Panoramic studențesc — o rubrică a cărei utilitate și pertinentsă rămîne la aprecierea Măriei Sale Cititorul. O rubrică de tradiție a Forumului, apărînd de-a lungul anilor sub diverse semnături, fiecare autor străduindu-se să-și confere o anumită personalitate. În actuala sa formă și sub actuala semnătură, ea apare de aproximativ 25 de numere. Numărul 100 al revistei noastre îi permite și Panoramicului un scurt răgaz și devierea de la linia de strictă actualitate urmată de-a lungul anilor. Este un moment de bilanț (dar și de despărțire!) pe care rubrica de față îl onorează printr-o retrospectivă, de fapt o evaluare lucidă a modestei sale contribuții la bunul mers al lucrurilor într-o instituție de talia Centrului Universitar. Vom încerca în continuare să vă reamintim cîteva din problemele puse în acest spațiu de pagină și prin comparație cu situația actuală, să construim o machetă a evoluției vieții universitare timișorene așa cum transpare ea din „bumbii” Panoramicului studențesc. Marea majoritate a telefoanelor publice din complexul studențesc suferă de... tăcere. Muțenia nefiind un atribut tocmai fericit al acestor aparate, pledăm pentru repararea acestora sau angajarea unor curieri cărare. (Nr. 1 (79) septembrie—octombrie 1982) Privind acest neajuns — nimic nou sub soare. Angajații P. T. T. R.-ului continuă să nu citească Forumul. Studioul studențesc de radio are o nouă conducere: studenta Daniela Samoilă — redactor șef — și studentul Marcel Bumb — redactor șef adjunct. Se promite din nou cablarea la stația din complex a cîminelor 19-22. (Nr. 3 (81), decembrie 1982). Același anunț, formulat acum, ar suna astfel: Studențesc de radio are o nouă conducere: Dan Șupială — redactor șef — și Barbu Brehoi — redactor șef adjunct. Promisiunile în legătură cu căminele 19-22 au intrat în re-re... Intîlnirea cu numărul festiv 5 (83), februarie—martie 1983, editat cu ocazia împlinirii unui deceniu de activitate a revistei, îi provoacă semnatului acestor rînduri îngrijorătoare nostalgii, Panoramicul, însă — cu ale lui, multe și mărunte: Trei catrene, la atît se reduce întreaga zestre a

gazetei de la cîminul 14C. Iată o mostră: „Sînt căfel și s'neacăjî (sic!), / Nimeni, nu mă crede, / Că mi-e dor de hoinărit / Și de iarbă verde!” Anul acesta cîminul 14C a ocupat locul I în întrecerea între cămine. Desfășurată paralel cu lucrările seminarului metodic național al presei studențești, aniversarea împlinirii a 10 ani de activitate a revistei „Forum studențesc” a prilejuit o emoționantă întîlnire între generații. (Nr. 7 (85), mai 1983) A fost frumos, mai ales că s-a lăsat cu diplome pupături, masă festivă, iar unii aveau curajul să privească înainte, spre numărul 100. Retrogradarea Politehnicii Timișoara din divizia A la fotbal a fost precedată de o „retrogradare”, cu ani în urmă, a galeriei acestei echipe. O reconsiderare fericită (...) a dus la înființarea (...) Suporter-clubului Poli. Cei aproape 300 de studenți-suporterii înscriși în acest club și-au luat rolul (...) în serios, numai că deocamdată orchestra de surle, trîmbițe și voci acompaniază doar un bief...

PANORAMIC STUDENȚESC

tam-tam jucat în teren. (Nr. 2. (83) octombrie—noiembrie 1983) Între timp „Poli” a revenit în prima divizie a țării, galeria se situează cam tot la nivelul 300. Numărul 4 (90) din februarie 1984 făcea publică o nouă (și) admirabilă inițiativă a studenților electrotehniști: „Un grup de entuziaști ai anului V (...) vor încerca, oarecum experimental, dar cu tendință de permanentizare, să inițieze discuții-curs pentru studenții din anii I, II sau chiar III, în cîteva domenii de specialitate (...) Aceste cursuri vin să suplinească și (...) să îmbunătățească, dacă e posibil, programa de învățămînt (...)” Experiența a confirmat așteptările, exemplul se lasă însă greu

urmat de celelalte facultăți. Mai ales că an de an alți absolvenți de nota (aproape) 10 trebuie să preia cu pasiune ștafeta. Pentru cei care nu au „prins” numărul 7 (93) din mai-iunie 1984 al revistei reproducem genialul îndemn apărut într-una din zile la Facultatea de Construcții: „Tovarăși profesori, nu vă lăsați examene pe toamnă!” După ce generații de studenți au trecut prin facultate auzind (eventual) doar de existența unei Case a Universitarilor, iată că în ultima vreme se observă o reconsiderare a memoriei acestei instituții. (Nr. 9 (95), octombrie 1984) Legat de această afirmație se cuvenea făcută o precizare, omisiune pentru care ne punem acum cenușă în cap: bunul renume dobîndit de această instituție este strîns legat de numele celui care o conduce, tovarășul Cornel Secu. În cadrul numărului dublu 2-3 (98-99) din aprilie—mai a.c. avansăm ideea ca cînaclul de literatură al Casei de cultură a studenților să ia numele marului bănășean de curînd dispărut — Sorin Titel. Profităm de prilej pentru a relansa aceeași generoasă idee. Poate prinde aripă! Așadar, Panoramicul studențesc este de fapt o rubrică de rubrici ce de-a lungul anilor au dat naștere la multe bucurii și suferințe, fericiri și critici, zîmbete, controverse, judecăți de valoare și — scuzați-mă — prezumțiozitate — a fost trambulina ascunsă a cîtorva idei și inițiativă pentru care alții vor fi fost felițați. Am fost odată întrebăat, pe un ton iritat, ce rost ar avea această însărire de informații cu mai mare sau mai mică importanță din moment ce tot nu reușește să reflecte întreaga încărcătură evenimentală, întregul travaliu al studenților din facultățile Timișoarei. Panoramicul nu s-a vrut niciodată altceva decît o arhivă a faptelor (în aparență) mărunte, un jurnal „întîm” al vieții studențești cu v mic. Am avut însă convingerea că tot așa cum dintr-o cronică de ultimă mărime, se poate reconstitui Satul, așa și în acest fragmentar se va perpetua o anumită imagine a învățămîntului superior din Timișoara acestor ani. Încercarea de mai sus este credem, convingătoare. „Macheta” rezistă. Ultima apreciere rămîne însă, cum spuneam, în seama M.S. Cititorul

L. T. & K.

ȘCOALA SUPERIOARĂ ROMÂNEASCĂ, AZI

A intrat în tradiția nobilă a învățămîntului nostru de toate gradele, statornică în ultimele două decenii, ca deschiderea anului școlar să fie marcată de prezența prestigioasă a secretarului general al partidului, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU. Momentul se constituie într-o expresie a atenției și prețuirii pe care o acordă conducerea de partid și de stat tineretului școlar și universitar, învățătorilor și profesorilor, tuturor celor ce răspund de formarea generației de mâine, precum și într-un prilej potrivit de a fi evidențiate sarcinile imediate, orientările de perspectivă ale învățămîntului. Marile centre universitare ale țării, printre care și Timișoara, au trăit atmosfera sărbătorească a vizitelor de lucru ale președintelui Republicii, a marilor adunări populare de la mijlocul lui septembrie în care, odată, cu aprecierea stadiului dezvoltării generale social-economice a țării, a sublinierii direcțiilor de dezvoltare în continuare, și în legătură organică cu acestea, sînt aduse în prim planul societății obiectivele instructiv-educative ale învățămîntului, sarcinile actuale ale științei și culturii.

Deschiderea anului de învățămînt 1985-1986 a avut loc în atmosfera entuziastă generată de imperativele realităților actuale ale României, deosebit de complexe, impuse de necesitatea realizării unei noi calități a muncii și vieții a întregului popor. „Prin noul an de învățămînt — sublinia tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU la marea adunare populară de la Iași — se pășește în nouă etapă de dezvoltare a patriei noastre, stabilită de Congresul al XIII-lea al partidului, care are în vedere ridicarea generală a României la un nou stadiu de dezvoltare, la un nivel de civilizație care să asigure creșterea continuă a forței materiale și spirituale a poporului, ridicarea bunăstării sale, întărirea continuă a independenței și suveranității României”. Această orientare strategică de anvergură implică trecerea hotărîră de la dezvoltarea extensivă la cea intensivă, la o sporire puternică a eficienței activității în toate domeniile vieții sociale. Ni se cere, mai ales nouă celor ce azi lucrăm în învățămîntul superior, studenți și profesori, să ne asumăm toate răspunderile pentru ca în următorii cinci ani să ne aducem contribuția pe măsura posibilităților la sporirea puternică a forțelor de producție prin creșterea cu 60 la sută a productivității muncii, realizarea unui ritm anual de 6-7 la sută, pentru transpunerea în fapte a programelor privind mecanizarea, automatizarea și robotizarea tuturor sectoarelor economice, pentru obținerea în anul 1990 a unei producții de cereale de 30-32 milioane tone etc.

Aceste obiective mărețe, realiste, dar care cer o încordare puternică a forțelor creatoare ale națiunii, constituie pentru cei ce muncesc în învățămîntul superior din Timișoara, factori mobilizatori ce vor concentra eforturile spre o nouă calitate în activitatea didactică, științifică, educativă, în strînsă legătură cu producția, cu viața.

Intr-adevăr, ce poate fi mai antrenant la acțiune decît conștiința răspunderii pentru încheierea în următorii ani, în linii generale, a reorganizării intensive a tuturor sectoarelor, prin înfăptuirea noii revoluții tehnico-științifice, astfel încît industria românească, întreaga economie să se ridice la nivelul celor mai noi și avansate cuceriri ale științei și tehnicii contemporane și prin realizarea noii revoluții agrare! Școala superioară timișoreană, în principal creație a socialismului, cu deosebire a ultimelor două decenii, s-a bucurat în permanență de atenția secretarului general al partidului, de aprecierile și orientările primite cu ocazia vizitelor de lucru ce au avut loc

în municipiul Timișoara și în județul Timiș.

Institutele de învățămînt superior din centrul nostru universitar, ca dealtfel întregul învățămînt românesc, dispun în prezent de tot ce este necesar — baza materială, cadre de specialiști bine pregătite, orientări clare cu largă deschidere spre cunoaștere și creativitate — încît este posibilă și obligatorie sporirea maximă a aportului nostru la amplificarea rolului școlii în întreaga dezvoltare economico-socială.

În cuvîntarea de la Iași, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU subliniază din nou rolul decisiv al creației științifice în întreaga activitate, sarcinile uriașe ce revin facultăților și institutelor în creșterea contribuției originale în dezvoltarea și aplicarea științei și tehnicii, pentru ca știința românească să ocupe în câteva domenii un loc de frunte în știința mondială, însemnătatea perfecționării unității dintre învățămînt, cercetare și producție. „Nu putem înfăptui obiectivele din noul cincinal — arăta cu această ocazie secretarul general — obiectivele stabilite în perspectivă pentru trecerea spre comunism fără a pune la baza întregii noastre activități, în toate domeniile, cele mai mari cuceriri ale științei și tehnicii, ale cunoașterii umane în general”. În lumina acestor exigențe anul ce a început va marca și pentru cercetarea științifică a cadrelor didactice universitare și studenților din Timișoara o treaptă superioară.

Realizarea unei calități superioare în procesul de învățămînt și cercetare depinde hotărîtor de angajarea hotărîră a oamenilor ce lucrează în acest domeniu, de conștiința lor social-politică. Școala de orice grad rămîne principal factor de educație, de formare a forței de muncă, a cadrelor, a oamenilor. De aceea, partidul ne cere să așezăm în centrul muncii din învățămînt educația patriotică, formarea tineretului în spiritul dragostei față de patrie, de partid, de cauza socialismului și comunismului în România. Este aceasta o condiție pentru realizarea unui învățămînt revoluționar, care să pregătească tineretul pentru muncă și luptă, hotărîră să privească întotdeauna înainte, să acționeze pentru cunoașterea a noi taine ale universului în scopul progresului și bunăstării.

Un puternic stimulente pentru studențimea noastră trebuie să-l constituie grija permanentă a partidului față de tînăra generație, sublinierea permanentă de către tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU a rolului tineretului patriei noastre în construcția socialistă și comunistă, dar și în lupta pentru apărarea păcii în lume. În contextul amplelor manifestări ce au loc în lume în cadrul Anului Internațional al Tineretului, acțiune de prestigiu inițiată de O.N.U. la propunerea României pentru soluționarea problemelor vitale ale noii generații și, în primul rînd pentru dreptul la muncă, la învățătură, pentru asigurarea afirmării capacităților creatoare ale tineretului de pretutindeni. Tînăra generație este chemată să se afirme ca o forță puternică a lumii contemporane, să și multiplice inițiativele pentru a opri cursa înarmărilor și a preveni un nou război. „Tineretul” — arată președintele României la cel de-al XII-lea Congres al U.T.C. — trebuie să facă totul pentru a contribui la triumful luptei popoarelor pentru dezarmare, și în primul rînd, pentru dezarmare nucleară, pentru eliminarea războiului din viața societății, pentru o lume a păcii și a colaborării”. Iată suficiente motive pentru toți cei ce muncesc în Centrul universitar Timișoara, alături de lucrătorii din întregul învățămînt, de întregul popor, de a se angaja cu hotărîre pentru materializarea exemplară a politicii interne și externe a Partidului Comunist Român.

Prof. univ. dr. ILIE LUCA ■

În cele patru institute ale centrului nostru universitar au avut loc adunări festive la care au luat parte reprezentanți ai organelor județene și municipale de partid și de stat, ai U.A.S.C.R., ai comitetului de partid al centrului universitar.

Puternic mobilizați de îndemnul adresate de cel mai iubit fiu al patriei, vorbitorii au subliniat hotărîrea de a ridica pe noi trepte calitative întregul proces educativ, avînd ca principal scop formarea de specialiști cu o temeinică pregătire științifică și alese calități moral-politice, pregătindu-se pentru a fi buni cetățeni ai patriei noastre.

S-a relevat încă o dată importanța uriașului pas realizat de învățămîntul superior timișorean în anii pe care cu mîndrie îi numim „Epoca Nicolae Ceaușescu”. Cîteva cifre sînt relevante în acest sens. Oprindu-ne, de exemplu doar asupra Institutului Politehnic, institut cu veche tradiție în centrul universitar Timișoara: dacă în 1965 învățau aici 5.300 studenți, în 1985 sînt 12.646 studenți, în timp ce numărul cadrelor didactice a crescut în această perioadă de la 488 la 780. În acest institut se desfășoară o intensă activitate științifică, materializată prin numărul mare de invenții și inovații (150 în 1985), în același timp înregistrîndu-se și o amplă activitate de creație spirituală în cadrul generos, de largă participare al Festivalului național „Cîntarea României”.

Sînt date și fapte care atestă înflorirea fără precedent cunoscută de învățămîntul superior timișorean, care-și îndeplinește cu cinste misiunea încredințată, aducînd o contribuție de preț la educarea tineretului țării în spirit patriotic, revoluționar.

În încheierea adunărilor festive, participanții au adoptat textele unor telegrame adresate cu aleasă recunoștință tovarășului Nicolae Ceaușescu, sub semnul deplină angajări de a traduce în fapte te prețioasele îndemnuri primite, de a valorifica plenar puternica bază materială și umană de care dispune școala superioară românească

SORINA SOPA ■

ACCENTE

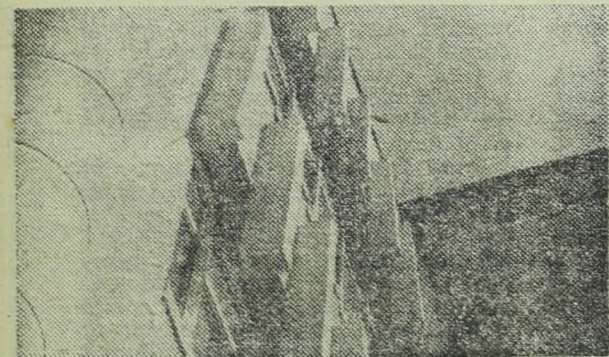
La început de drum

Deci, tată-te ajuns pe tărîmul viselor tale adolescente: Timișoara. Ești un tînăr aspirant la gloria universitară și parcă simți deja în „raniță” greutatea „bastonului de mareșal”... Ieși cu bine din vînzoleala gării, te lansezi cu încredere spre centrul orașului. Tramvaiul „unu negru”, venit în întîmpinarea elanului tău, îți dă prima șansă să te afirmi: ai reușit să compozesti bilețul fără să ceri sfatul nimănui. După vreun sfert de oră ai ajuns. Cobori jericit, constatînd de la prima privire că, într-adevăr, Timișoara este „orașul florilor”. Înainte! Simțind în piept fiori de Columb modern, pornești de unul singur în marea aventură. Trecătorii te-au îndrumat de-a lungul unui bulevard frumos, după care trebuie să treci un pod. Dar ce-i aici, pe stînga? Aha, asta-i „Bănățeană”, de care îți-a povestit Nelu, prietenul tău, care a făcut armata în Timișoara. Ce-ar fi să bei o cafea? Dar acum ai treabă, așa că... la drum! Te oprești disciplinat la semafor. Din nou ieși la iveală extraordinarul tău simț de adaptare... Verdele te prinde pe trotuarul celălalt. O clădire impozantă îți iese în cale: Facultatea de Electrotehnică. Înseamnă că pe aproape este și cea de Mecanică, le-ai văzut tu odată la televizor. O iei înainte, urmînd gardul de fier, și răbdarea îți-e răsplătită: iată Mecanica! Cele două clădiri contopite te trimit cu gîndul la o metaforă în cărămiză a continuității... Bolta umbroasă a pomilor te-a ferit pînă acum de săgețile soarelui. O alee te conduce printre două clădiri: un paralelipiped de beton și sticlă și o clădire — soră cu Mecanica „veche”. Afli că paralelipipedul e vestitul S.P.M.M.E., iar cealaltă clădire e căminul I.M.V. Privești o clipă în jur și deodată deschizi ochii mari. Pe o clădire, undeva în față, vezi ceva, așa, ca un dirijabil. Intr-un huruit de avalanșă îți pică fisa: AEROTIM-ul! I-ai văzut, nu o dată poza. O iei din loc și, ieșind de pe alee, te trezești în fața unei clădiri cu mai multe etaje: Facultatea de Construcții. O iei la stînga, prin fața ei, mirîndu-te în continuare de abundența de verdeață. Iată, pe dreapta, o sală de sport. Alegi aleea mărginită de plopi și, în fața ta, se ridică, măreață, Universitatea. O ocolești și treci pe sub o altă boltă de crengi cu care ai început deja să te obișnuiești. Din nou o construcție modernă, care îți jalonează drumul: Facultatea de Tehnologie Chimică... Dar ce-or fi blocurile ălea mari, care se profilează în zare? Încă o fisă cade cu zgomot. Asta e! Complexul studențesc... Cu un curaj nebdînit te îndrepti către această „terra incognita”. O iei pe alee — Aleea Studenților, silabisesti mulțumit — în mijlocul unei mari animații. Traversezi o stradă și te trezești în fața unui... zid. La dreapta lui — cantina 1C. La stînga — cantina 4C. În fața cantinei, vezi un grup mare de tineri veseli, care par că nu s-au văzut de multă vreme. Din discuțiile care îți ajung în urechi, distingi două cuvinte: practică agricolă. Da, de miine, odată cu începerea noului an universitar, s-a dat startul și în marea sesiune a recoltelor.

SORIN TROCAN ■

CITIȚI ÎN NUMĂRUL VIITOR :

Numai note de 10 în Marea Sesiune a Recoltei: reportaje, impresii, fotografii. Pregătiri, pregătiri... Festivalul Artei și Creației Studențești — la final.

În prag de toamnă

La mijloc de septembrie, la început de toamnă bogată, am sărbătorit cu toții începutul unui nou an universitar, sărbătoare cu profunde semnificații în viața învățămîntului nostru superior. Și în această zi de început, dar și de bilanț, gîndurile pline de recunoștință ale cadrelor didactice și ale studenților s-au îndreptat spre conducătorul iubit al partidului și statului tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru preocuparea statornică manifestată față de dezvoltarea și modernizarea continuă a învățămîntului superior românesc.

Avem încă proaspăt în memorie mesajul adresat de tovarășul Nicolae Ceaușescu tinerei generații. Îndemnul mobilizator rostite cu prilejul festivității de deschidere a noului an de învățămînt: „Faceți totul, dragi prieteni, pentru a vă însuși cele mai înalte cunoștințe din toate domeniile! Învățați să fiți revoluționari și patrioți, să fiți demni cetățeni ai României libere și independente!”

Cu ocazia începerii noului an de învățămînt,

CONTINENTUL VACANȚĂ

O STARE DE SPIRIT

A sosit, la fel ca în fiecare an odată cu încheierea ultimului examen. Planurile urzite de-a lungul unui an întreg au ocazia să se împlinească. Să ascultăm chemarea munților, a mării, a Soarelui. Să ne afundăm cu totul în această minunată aventură care este vacanța.

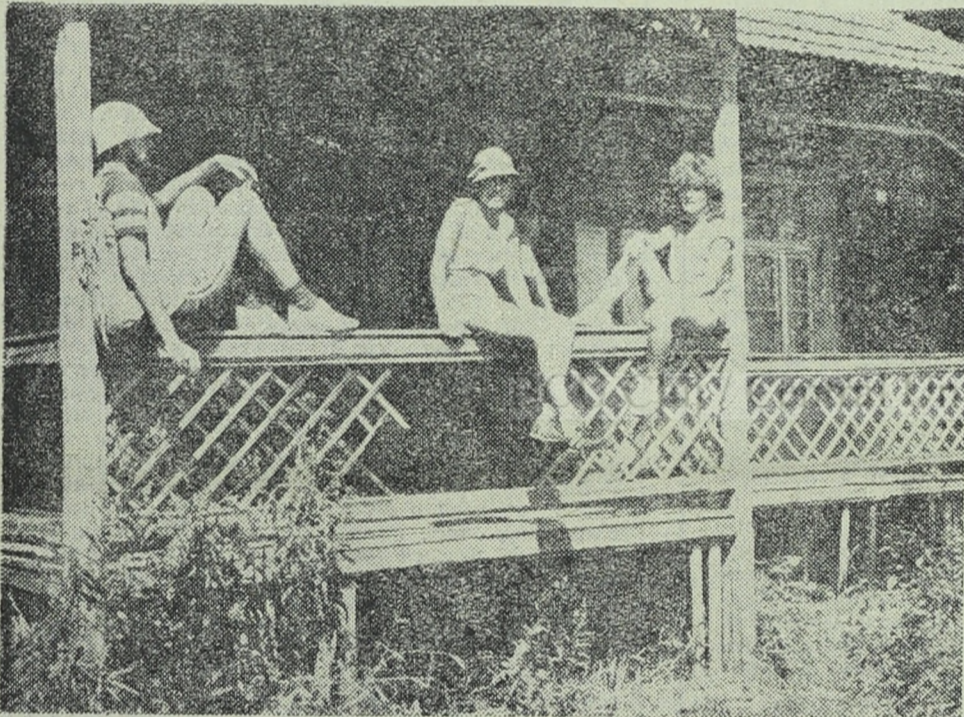
BUȘTENI-ZAMORA, O NECUNOSCUTĂ

În momentul când, împreună cu câțiva colegi, am hotărât că vom merge într-o

tabără la munte, mai rămânea să ne alegem doar locul. Consultând lungă listă de propuneri de tabără, un nume ne-a atras atenția, prin rezonanța sa aparte: Bușteni - Zamora. De Bușteni auzisem fiecare dintre noi, dar ce-o fi însemnând Zamora? Au urmat dezbateri îndelungate în micul nostru grup, după care ne-am hotărât: Zamora.

A venit și ziua plecării. Ne-am urcat veseli în tren, cu gândul la orele (multe) care ne despart de destinația propusă. În gândul fiecăruia, însă, stătea ascunsă întrebarea: ce-o fi însemnând oare Zamora? Cineva auzise cum că ar fi un fel de complex hotelier, dar nu se știa nimic sigur. Am lăsat întrebarea să doarmă liniștită în colțișorul său și ne-am făcut cât mai plăcute orele de călătorie. Și, ca orice tren care se respectă, a ajuns și trenul nostru la destinație: gara Bușteni. Pe-aici pe undeva trebuie să fie și Zamora.

Primul localnic întrebat ne-a arătat, foarte firesc (pentru el) jundeva, departe în zare: „Acolo este Zamora“! Apoi ne-a dat mici indicații în legătură cu drumul până acolo. Am plecat foarte optimiști și, având norocul să întâlnim un alt băștinăș cu căruța, am ajuns repede într-un loc ce se potrivea foarte bine cu imaginea noastră despre Zamora: un complex turistic - restaurant, camping etc. Am dat buzna înăuntru, însă, surpriză: nimeni nu știa nimic de nici o tabără. Distracția cea mare a urmat mai apoi: vreo câteva ore de colindat Bușteniul în lung și-n lat, până când am descoperit anunțul comandamentului; apoi, în sfârșit, am fost cazați. Căci Zamora, trebuie să o știți, este un cartier al Bușteniului, situat pe muntele cu același nume, pe celălalt mal al Prahovei.

Repere pentru o antologie

IOAN V. BOLDUREANU

HAMBARUL

Am ajuns, deci, într-o sală mare, iluminată calm, cu o lumină de interior, cea mai obișnuită și egală lumină, așa fi spus „cea mai“ din câte am văzut dacă n-aș fi observat în primul moment că în toată sala aceea întinsă lumina nu venea de-afară, iar mai apoi că în sală nu ardea nici un fel de bec, nu se vedea un tub fluorescent, mai ciudat, nu era nici un candelabru cum s-ar fi convenit unei săli atât de impunătoare, și amănuntul ăsta, cu care nictodată nu m-aș fi putut împăca, îmi ridică un nod înecăcios în gât, care se prăbușește îndată în gol sau poate înima îmi scâpă în gol, cu acea senzație organică de cădere ce o ai atunci când descoperi fulgerător ca adevăr neîndoielnic în care ai pătruns deja ceva ce nici nu știai că poate exista, și totuși, simțurile-ți sînt pregătite să perceapă asta: un gen de uzurpare totală, de invazie dizolvantă a visului sau a groazei, de incredibilă imbibare cu un lichid necunoscut.

Nu știam dacă sala este într-adevăr atât de mare dar părea nesfârșită din pricina luminii aceleia interioare și absolut egale, sau dacă pricina este chiar în mine, în sen-

timentul de cădere în gol, în invazia aceea și în uzurparea care-mi alungau orice siguranță și orice încredere că voi mai putea să fac ceva, descoperindu-mă eu însumi umplut de acel lichid amestecat, omogen, fără umbre și de necuprins, dizolvat eu însumi în necunoscutul incredibil.

„Există un mod cotidian de a privi lucrurile“ mi-am zis repetind o banalitate pe care altădată nu mi-aș fi permis-o pur și simplu așa fi fost intimidat de prezența profesorului dar acum acum am zis-o, și nu mi-a venit să-mi cred ochilor: privirile mi s-au coagulat, au început să descopere - și parcă să creeze - obiecte cunoscute și să adere la ele.

Peste tot într-o orinduială desăvârșită și neașteptată, descopeream vitrine pline cu cristaluri, porțelanuri fine, cupe, pahare, pocale și potire, vase, ciudate antichități, vase de tot felul, de toate formele și mărimile, „toate“ nu e un cuvânt gol, așa, ci chiar de toate mărimile și formele imaginabile erau, că oricât fi-ai fi plimbat ochii de la unele la altele nicidecum n-ai fi reușit să-ți imaginezi vreunul, unul singur, de altă formă, de altă mărime sau în alt fel.

În primul moment am crezut că s-a amenajat o sală, un muzeu, o expoziție a tuturor trofeelor câștigate de echipele și sportivii Universității, de aceea nu semănau cituși de puțin între ele, sau poate

SUB SEMNUL URSULUI

Încet-încet, am început să ne obișnuim cu locurile, cu munții, cu oamenii. În a treia zi de la venire, am intrat în vorbă cu vîlierul care se îngrijea de cazairea noastră. Și, după o seamă de banalități, cînd atmosfera s-a mai destins, a început omul să povestească despre locuitorii pădurii care începea cam la douăzeci de metri de vila noastră. Cu care ocazie am aflat despre un groaznic urs negru, avînd o pată albă pe piept, ca o cravată, care fusese văzut umblind prin curțile oamenilor cu vreo două nopți înainte. Ce-i mai trebuia imaginației noastre? De atunci, în fiecare noapte cînd se auzeau cîinii lătrînd, ne uitam uni la alții: „Să știi că ăsta-i ursul!“.

Singurul urs văzut însă în cele douăsprezece zile de tabără a fost... cel de la grădina zoologică!

PERLELE BUCEGILOR

Pentru iubitorul de munte, cu sau fără pretenții de alpinist, Bușteniul reprezintă locul potrivit: de aici se deschid numeroase trasee turistice, de diferite grade de dificultate, în stare să mulțumească pe oricine. Să luăm, de exemplu, drumul pînă la căderea de apă numită de localnici „Urlătoarea“. Urmezi marcajul, printr-o splendidă pădure de brazi, pînă cînd, deodată, se aude, din liniștea de început de vreme a pădurii, un uruit prelung: ai ajuns în fața cascadei. Privind firul de apă care, pierzîndu-și deodată orice sprijin, se prăvălește în gol, nu poți să nu te minunezi de incomensurabila forță a naturii care parcă se răspindește în jur cu fiecare strop de apă ce plutește în aer.

Dar Bucegii mai ascund și alte frumuseți. Dacă știi cum să-ți alegi ziua potrivită, urcînd pe platou poți avea în fața ochilor priveliști nebănuite. Cum să-ți alegi ziua potrivită? Simplu, după cum ne-a spus un localnic: dacă dimineața se vede creasta limpede, ai toate șansele să ai pe platou o zi senină. Și această zi este imposibil să nu apară Nouă, de exemplu, ne-a apărut într-un mod cu totul neașteptat. După ce o săptămînă am stat, dimineață de dimineață, veghind creasta ce se înverșuna să rămînă acoperită de nori, vineri seara am hotărît: fie ce-o fi, mîine nu vom mai încerca să urcăm. A doua zi ne-am trezit mai tîrziu ca de obicei, dar de la prima privire pe geam, ne-am răzgîndit: creasta se vedea ca-n palmă. Și n-am pierdut ocazia.

Am urcat pe jos, pe „Valea Jepilor“, ignorînd telecabina ce-și făcea în continuare cursele regulate. A fost un urcuș dificil, dar frumos. Și n-am regretat,

căci priveliștile care ne încîntau ochii merituau orice oboseală. Ajunși pe platou, am putut admira casele Bușteniului, aruncate de o parte și de alta a Prahovei, riul ce-a avut curajul să-și sape albia printre giganții de piatră. Am văzut Babele și Sfinxul; am văzut de aproape impresionantul monument ridicat în cinstea celor ce-au luptat în primul război mondial pentru reîntregirea neamului: o imensă cruce de metal împintată în vîrf de munte spre a arăta oamenilor și veacurilor că Patria nu-și uită eroii.

După coborîre, ducînd cu noi amintiri de neuitat, ne-am simțit mai tari și mai puri.

MAREA CEA DIN TOTDEAUNA

Pentru mulți dintre noi, a spune vacanță de vară înseamnă a spune mare. De cîte ori, în iarna care a trecut, nu ne-am gîndit la litoralul înșorit al mării? Savanții au descoperit demult că viața provine din mare! Poate astfel se explică înclinația noastră către ea, atracția irezistibilă pe care o exercită asupra fiecăruia dintre noi. Căci, după ce ai petrecut măcar cîteva zile la mare, te simți parcă mai puternic „înarmat“ în „cochilia“ ta de bronz.

PE PLAJĂ, NIMIC NOU!

A venit și clipa mult visată: prima zi de plajă. Îți întinzi salteaua pe nisipul fin, apoi arunci o privire în jur, să vezi dacă ți-au apărut prietenii. Dar ei mai dorm probabil. Te întinzi, dornic să „prinzi“ cît mai multe ultraviolete. În apă - și-au venit între timp și amicii - urmează o zbenguială în regulă, condimentată de discuția lui Dan, care trecuse de geamandură, cu cel de la „Salvamar“. Și, ca în filmele frumoase, totul se termină cu bine. Înapoi la saltea, unde se încinge un pasionant joc de table, în timp ce vocea lui Andrei Partoș, prieten al tuturor tinerilor de pe plaja Costinești, dedică în continuare melodii pe undele „Radio-Vacanței“. Dacă vrei puțină mișcare, te ridici și intri în cercul celor care joacă volei. După ce te-ai saturat și de asta, ce poate prinde mai bine decît... o bere? Cu puțină răbdare o și obții. Apoi, din nou table, din nou apă, din nou soare. Într-adevăr, pe plajă, nimic nou!

Mulți dintre voi cred că au trăit o asemenea vară. Astfel se poate „tălmăci“ o stare de spirit, o stare de spirit al cărei nume - simplu și frumos - este VACANȚA.

SORIN TROCAN

noscuții mei, ei, asta chiar n-aș fi crezut-o cu puțință: să privesc în neștire chipurile unor tineri ce n-aveau nici o asemănare cu vreun prieten sau măcar cunoscut de-al meu.

Eram într-un fel de visare, de plutire nicidecum, care se întipărise pesemne destul de bine pe chipul meu de vreme ce profesorul mă întrebă dacă m-am gîndit vreodată cît de mult poate să țină momentul unei cu adevărat surprize și dacă pînă acum n-am crezut că surpriza e de o clipă. Nu-i numai de o clipă, și profesorul, cu toată știuta lui elocință, greu reușea să-și urmeze răspunsurile cu tot mai adîncite întrebări, și mereu ieșea, ca o prevestire, ceea ce nu dorea să spună și îi scăpau, nespuse, cele ce părea să fi dorit.

Gîndurile cu mare greutate mai izbuteau să se adune și aveam senzația că mă aflu sub imperiul unei alte gravitații, care mă făcea înfiorător de ușor, că se joacă cineva sau își bate joc de corpul meu, sau mă face să-mi bat eu joc, și-n același timp se atîrnă ca o hîrcă de gîndurile mele și le face grele, apăsătoare, de plumb topit, că mă lățește și mă face diform, gîndul diform, ori eu diform, una cu pămîntul, și iarăși își făcu loc senzația că nu mai am nici o scăpare și încercă să regăsesc, „să mă regăsesc“ în coerența acelor obiecte, aceea unică fire, poate, poate...

(Din volumul
Întoarcerea lui Tosu)

UN FEL DE SATURNALII

— SECVENŢE INFIDELE —

Cadru à la Max Frisch :

Stăm întinși pe plajă, citesc un ziar, ea îmi povestește despre școala din R, e o zi fierbinte, apăsătoare, umbrele de soare, în stînga se aude un radiou portativ, în dreapta e o pereche care nu scoate nici un cuvînt. Din cînd în cînd, intrăm în apă. Cînd ne întoarcem, perechea tăcută nu mai este acolo. Doar hainele lor colorate.

Ne întindem din nou, dar : „Fii, și tu mai atent, mereu îmi suflă fumul în ochi”. (Reveniseră). Apoi, tăcere. Ca orice outsider, rămîn așa, cu ochii închiși acum, (ea a adormit), gîndindu-mă la probleme destul de alambicate, la punctul invizibil în care ele, problemele, se mișcă, the point of no return.

În stînga răsună tranzistorul, în dreapta — aceeași pereche, plictisindu-se în family style.

— ●●● —

Interludiu (pentru a cita oară !):

„Cine mai dorește floricele calde? Întinerește tenul și face ochii albaștri! Face părul creț și picioare subțiri!”

Nu cumpăr. Prefer să rămîn... demodat!

„Parfumate, colorate, ștamplate! Cine se fotografiază azi, mîine dimineață le are gata!”

Asta în cazul în care filmul nu e... voalat. Căci se întimplă și la casele mai mari. Așa se explică de ce nu am acum un parfumat suvenir cu „blindul Ramon” (un cine uriaș, nu mă pricep la rase, dar ceva mai mic decît un Saint Bernard).

— ●●● —

De dimineață — jocuri de plajă.

„Serbările mării la Saturn”, inaugurate și susținute — chiar dacă nu în totalitate — de tabăra studentescă. Comandamentul, cu Nicolae Sighișoreanu (Timișoara) în frunte, vrea o replică — absolut colegială — la adresa Costineștiului. Chiar dacă nu de aceeași amploare, serbările de la Saturn

au adus pe plajă culoare, tinerețe, amuzament.

O zi cu, o zi fără serbări; însă toate zilele cu bună dispoziție. E o inițiativă care, reluată în vacanțele viitoare, va da rezultate încântătoare. (Ceva mai, cu siguranță, decît Miss Saturn '85. Mă refer doar la cea din seria 8-20 august!) Și poate vine și Neptun (Anul ăsta am mers noi la el. Cu minicarul!).

— ●●● —

Seara, în căutarea unui Pepsi.

Intri, de pildă, la „Aida”. N-au, firește (!) „nici un fel de răcoritoare. Numai vodcă”. Dar, după ce ne măsoară o clipă : „hai, că voi îmi sinteți simpatici”. Și ne întinde două cești mari — prevăzute inițial pentru cafea — pline cu pepsi. „Vă rog, și un Carpați fără”. „Nu vrei ceva mai bun?” „Ce-aveți?” „B.T.” „Un pachet. Cît face totul?” „42” (?). Mimăm băutul cafelei (altfel l-am da în vileag); în jur se discută, la o vodcă mică, despre fotbal. Eu nu mă pricep. Iar el... nu sînt „simpatici”!

Afară, Kalinka maia, ..

Discoteca studentescă tocmai s-a terminat cînd ajungem la „Sulina”. Va continua, în cerc răstrîns, la 202. „Bă, și mișto știu să și distrezî timișorenii aiștia!” Bravos!

— ●●● —

Flash

Pescăruși. Oameni grăbiți sau nu. Scoici. Valuri tivite cu alb. Prelung murmur. Ultimele raze, peste întinderi. În zare, un cargobot. Străduindu-se parcă să devină oglindă. El se plînge că o dor picioarele. Nisip. Umed. Și, de undeva, de foarte aproape :

„Deine Spuren im Sand,
Die ich gestern noch fand
Hat die Flut mitgenommen”...

Vocea se lasă și ea pradă acelorasi valuri. Rămîne imaginea. Revenind. Obsesiv. Divizîndu-se. În mii de imagini. Identice. Ultima zi.

Îți mulțumim, Saturn!

POMPILIU CRĂCIUNESCU ■

VIOREL MARINEASA

FISURA

Fără să fiți prieteni, vă înțelegeați. Era un mic eminent. Cîndva, în prima fază, și-a vorbit cu naivitate (zici acum; atunci te-a umit) despre similitudinile și discrepanța dintre ce e și ce nu e, dar s-a oprit brusc. Parcă regreta că-ncepuse.

Anii trecînd, prestigiul lui creștea. În rolul favoritului (deși unii se indoiau, ziceau că trîșează; aveau, însă, și un soi de admirație, nu se știe cum), făcea gesturi ce se cuvînt și excese ce se prevăd. Avea relații superficiale și corecte.

Spre sfîrșit, cînd fiecare trebuia să vadă de un seminar, venindu-i a nu știu cîta oară rîndul, îl urmăreați cu invidie și cu interes, așteptați ca la cursele adjudecate. A condus magistral povestea pînă la

un punct. (Ai analizat mai tîrziu împrejurările, dar n-ai găsit fisura.) S-a oprit. Cu toate insistențele, mare lucru nu s-a mai întimplat. Dascălul s-a învîrtit, a cîrțit. Cei-lalți șușoteau. El — statuie. Cînd a sunat, parcă n-a ieșit destul de repede. Mult după aceea, la o beție studentescă (sau susținîndu-și lucrarea de diplomă; sau integrîndu-se în banchetul de adio), avînd alături un cadru universitar intrus și simpatizat ori glumeț și concesiiv; ori rigid și exact; sau glumeț și exact; sau rigid și concesiiv), mirîndu-te (bucurîndu-te, enervîndu-te, aprecînd) că ar fi încercat să declare (că ar fi trebuit să aibă o izbucnire; că ar fi putut spune): „Vorbii cum se cere despre Poe, Baudelaire, Eminescu, Esenin; dacă ați fi dat nas în nas cu ei, dincolo, de convenția cărților, ați fi scuipat, minile dumneavoastră delicate și totuși puha-ve și-ar fi făcut loc cu grijă ase-

meni animalelor mici, scîrboase și faine”. În replică, profesorul ar trebui să-și puncteze biografia, cum că a fost lucrător manual, că a depășit trilioane de asemenea experiențe decisive, fără să facă prea mult caz. I se va răspunde că și-a dat tributul, dar că-i lipsește (sau a pierdut?) starea de grație, pe care o mimează prin acumulări culturale, ajungînd astfel la o anumită autenticitate. Cu blindețe, duhul cadrului va sugera un schimb (poziție, sandale, alură, afect, nevastă, ticuri, ADN etc.). Chiar și fără acest artificiu, rămîne un fler al adevărului, care te însingurează funest.

Prea mult. Mai degrabă, altfel. Nu minți, îți amintești bucăți (ale lui? din el?) sau le-ai adunat de cine știe unde. Nu poți spune, pur și simplu, că nu era în toanele lui. Deși nici asta nu-i de neglijat. Iată:

1. „Chiar tu, bătrîne, / Ai ticlui degrabă o poveste / De-ai ști că-ți

ia un fol și-o haină / Ca să te-mbraci. Ci pe Ulise cîmii / Și păsările rezezi îl jupuiră / Și-i sfîșiară carnea de pe oase / Și-acum e mort. Ori îl mîncară pești / Pe mare și-osemintele-i acuma / Zac pe uscat sub prund acoperite / Așa pieri...”

2. Improvizaii, bătrîne, pentru o pătură și-un strai. Nici tu n-ai pregeta. Fii sigur că dulăi și zburătoare îi tirnosiră mușchi și piei în praf. Nu mai e viu. Ca variantă, în fundul oceanului să-i cauți făna trupului, ce-i hrană pentru pești. În mal sînt semnalate așchii.

3. Old, lasă tromboanele. Old, că tot nu-ți pică blugi și abțibilduri. Ully a nimerit în bot cu-a lui Toyota, l-au despuiat degrabă fanii zilei, cîrînd cu ei tricouri, celule și conserve. Și unde-a fost, sirenele răcnesc.

N-ai putut afla dacă e la ospiciu sau în producție. Nu l-ați mai văzut. Il auzi, uneori, cum tace.

SIMONA UMBREȘ

E umbră pe ape. Iubim

I
E
în trupul tău
violența cu care
izbucnesc în ris
copacii
primăvara

II
Casa ta
în spatele unei mărt
îmi amintește
de poveștile din copilărie
Deschid brațele în vis
și tu mi le umpli
cu scoici și cu alge

III
„Popor de bărbați minunați”;
adormi Atanasos
Deși insula Creta era încă departe.
Pînă și bărbile noastre
toropite de dor
se împleteau singure.

IV
Statuia se-nvrtea
se-nvrtea
cu un cimitir de păsări

pe brațe și umeri
Căutăm înainte o mare
iar valul asurzitor
mi se spărgea de pleoape
Chiar crucea pe apă se făcuse
pluță.

Amețitor mă rotesc
mă rotesc
înspre tine,
pînă cînd
dansul nebun va scufunda insula
pe care tu
doar mă mai aștepți.

V
Oamenii aceia foarte mici
semnînd cu animalele
sau cu ierburile.
Drumul lor începea
la marginea unei cîmpii
și ei purtau în spate
un perete de apă, roșu
Oamenii aceia
nu erau nici mai mici,
nici mai ciudați
Unghiile lor
în peretele roșu
săpau
o iedură —
o rădăcină.
Lupta noastră e dreaptă.
Avem în spate aceiași pereți
spre care nu ne putem
întoarce

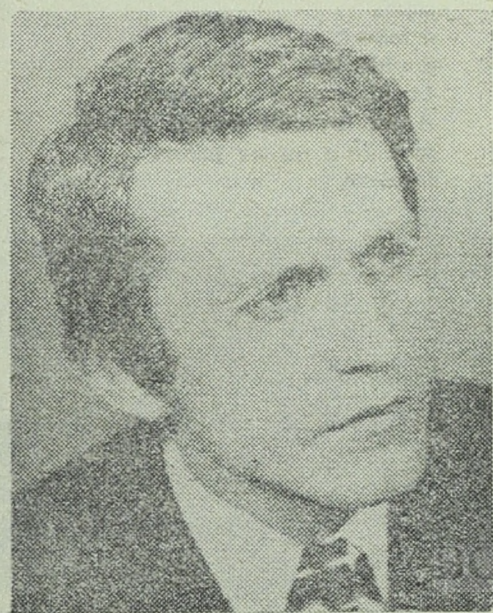

Repere pentru o antologie

MODELE ALE DEVENIRII NOASTRE

— Stimate tovarăse Ion Boldea, considerați că policalificarea studenților implică riscurile unui tablou general asupra meseriei, astfel încât la contactul direct cu producția absolventul întâmpină greutăți în integrarea în viața colectivului de muncă?

— Nu, eu cred că pregătirea sa multilaterală, generală, politehnică îl poate ajuta mult în activitate dacă aceasta este realizată cu un spirit practic dezvoltat. Aici e una din deficiențele noastre, nu sîntem suficient de practici, nu le dăm

Conf. univ. dr.

IOAN BOLDEA

- absolvent al Facultății de Electrotehnică din Timișoara, promoția 1967;
- premiul „Aurel Vlaicu” al Academiei R.S.R., în 1976, pentru „contribuții la studiul mașinilor electrice liniare”;
- are nouă brevete de invenții și peste 50 de lucrări științifice publicate în țară și în străinătate;
- cărți: 1) Nasar, S.A., Boldea, I., Linear Motion Electric Machines, John Kiley, New York, 1976 (lb. engleză), Moscova, 1981 (lb. rusă), Beijing, 1982 (lb. chineză); 2) Boldea, I., Vehicule pe pernă magnetică. Ed. Academiei, 1981; 3) Boldea, I., Atanasiu, Gh., Teoria unitară a mașinilor electrice. Ed. Academiei, 1983; 4) Boldea, I., Nasar, S.A., Linear Motion Electromagnetic Systems. John Kiley, New York, 1985;
- a fost președintele Consiliului U.A.S.C. din Institutul politehnic și, respectiv, din Centrul Universitar Timișoara.

studentilor suficiente exemple numerice, probleme, astfel încât ei să poată aplica cunoștințele.

— Mă lertați că vă întrerup! Din această perspectivă se poate vorbi despre o orientare profesională a studenților? Ce s-ar putea face pentru ca ei să se orienteze exact spre domeniul pentru care demonstrează reale aptitudini și în care își vor exercita meseria?

— Ceea ce facem în momentul de față se referă cu deosebire la studenții fruntași care lucrează în activitatea științifică și care se remarcă încă din anii I-II, în cadrul concursurilor profesional-științifice.

Pentru acești studenți există o astfel de orientare. Și în facultatea noastră le-am acordat o atenție deosebită, în ultimii ani, astfel încât ei să poată lucra cu profesorii și în domeniile care-i interesează. Pentru ceilalți, mijloacele audio-vizuale de care dispunem în facultate, expunerile specializate cu privire la domeniile de cercetare în care se lucrează și, cu deosebire faptul că în școala noastră laboratoarele de cercetare și cele didactice sînt în aceleași spații au făcut ca studenții să cunoască foarte devreme preocupările noastre și astfel să se orienteze mai mult singuri. De asemenea, îndrumarea nemijlocită a studenților oferă posibilitatea ca aceștia să se intereseze asupra domeniilor în care doresc să-și aprofundeze cunoștințele...

— Da, dar această orientare se pierde la contactul cu producția, adică funcționează numai în primii ani de facultate... În altă ordine de idei, considerați că, în general, cadrele didactice trebuie să constituie modele de muncă și viață pentru tineretul universitar? Luînd un simplu exemplu, cel al Casei universitarilor, ce s-ar putea face în această direcție?

— Problema modelului este mult mai complexă. Nu cred că studentul ne poate lua model pe fiecare dintre noi, ci el trebuie să culegă de la fiecare eventualele calități și să lase la o parte defectele pe care le avem. De asemenea, cadrul didactic, prin natura preocupărilor lui, practic ar trebui să fie ocupat tot timpul, să lucreze, să studieze. De aici, probabil, și insatisfacția față de faptul că, de fapt, Casa universitarilor, cu toate eforturile din ultima vreme, nu poate fi considerată un exemplu în acest sens. Nu cred că ar trebui să ne supere acest lucru. Ar trebui să ne supere dacă profesorii nu studiază suficient, nu lucrează suficient, pentru că nu se pot face toate deodată decât în principiu și în cazuri cu totul izolate...

— Considerați că statutul actual al cercetătorului științific favorizează actul de creație? Are acesta timpul fizic necesar pentru un studiu și o cercetare aprofundată? Nu credeți că activitatea de cercetare, factor determinant al progresului tehnic, astăzi, la noi, ar trebui

mină toate pirghiile necesare pentru acțiunea în acest sens?

— Cred că, atunci cînd discutăm asociația, trebuie să ne gîndim la două aspecte: la exigențele momentului actual, fără îndoială, dar, în același timp, să ne aducem aminte, din cînd în cînd, și ce am făcut noi atunci cînd am fost în locul lor. Dacă am face acest al doilea pas ar dispărea foarte multe din intențiile cu care venim în a-i critica, în general. Cred că, mai degrabă, trebuie să conlucrăm cu asociațiile studenților comunisti, dar această conlucrare trebuie făcută pe domenii, nu cu un reprezentat sau doi. Nu cred că prezența unui număr mai mare sau mai mic de studenți în consiliile profesionale, ar rezolva problema. Nu în Consiliu se rezolvă cele mai multe probleme, iar cele ale studenților, în mod singular, cele mai multe între ședințe se rezolvă. În acest sens, cred că o conlucrare, continuă și directă între conducerea catedrelor și Consiliul A.S.C., prin reprezentanții de bază, nu printr-unul dintre ei, ar putea deveni, într-adevăr, o pirghie prin care Asociația să contribuie la desfășurarea vieții științifice, culturale, în facultate, în condiții cât mai bune.

— Ar fi necesară investirea președintelui Consiliului A.S.C., ca reprezentant al studenților, cu atribuțiile unui prodecan? Ar fi un prim pas spre recunoașterea maturității studenților, realizându-se, în același timp, și o importantă verigă organizatorică...

— Cred că problema nu este bine pusă, deși mă puteți acuza că sînt subiectiv... Nu cred că problemele se rezolvă în acest cadru căruia îi acordăm o importanță prea mare față de ceea ce este. Activitatea se desfășoară zi de zi. În acest sens, eu cred că Asociația poate să-și îndeplinească mandatul dacă, în primul rînd, reprezentanții săi de frunte sînt oameni serioși, capabili și care în activitatea profesională, ei înșiși, sînt exemple. Nu se poate altfel. Din acest motiv degrevarea lor de o mulțime de sarcini administrative este esențială pentru ca să-și poată îndeplini și misiunea de viitor inginer, de student fruntaș. Consider că această conlucrare, la toate nivelele, între conducerea asociației și a catedrelor este mult mai importantă decât plasarea unui număr mai mic sau mai mare de reprezentanți într-o funcție sau alta. Funcțiile acestea nu creează neapărat și condițiile pentru rezolvarea lucrurilor.

— V-aș întreba care este părerea dumneavoastră privind eficiența practicii studenților din anii mari? Nu credeți că ea ar fi amplificată dacă, în condițiile repartizării zonale, în anul V, studentul ar efectua practica de diplomă, pe perioada a cel puțin un semestru, la o unitate industrială, rezolvînd, pe bază de contract, una din problemele tehnice de aici? Toate cheltuielile de întreținere a studentului în această perioadă ar fi suportate din contractul de cercetare, iar examenele ultimului an, dintre care unul de Organizarea și conducerea întreprinderii, și celelalte de strictă specialitate s-ar susține „inginereste”, fără a frecventa cursurile, ci doar pe bază de cursuri tipărite și consultații?

— S-ar putea privi problema și așa. Și, desigur, ideea este interesantă. Nu aș vrea să spun „Nu” pînă nu o analizăm cum se cuvine. Aș menționa, totuși, că nu cred că această adaptare la viitoare condiții, care se schimbă atît de repede cu progresul tehnic, este importantă. Important este ca noi să formăm la studenți capacitatea de a studia o problemă în profunzime, teoretic și practic, de a găsi soluțiile, inclusiv cele financiare, administrative, de a obține aprobările care se cer în acest caz, astfel încît ideile lor să se transforme în produse utile, competitive. Și mulți dintre studenții fruntași, în ultimii ani, cu deosebire, în industria timișoreană, după cum cunoașteți, au reușit acest lucru...

— Este perioada de stagiatură, în forma în care se desfășoară în multe din unitățile economice, o perioadă utilă în formarea specialistului? Ce ziceți de un „post-universitar” la „școala muncii”, prin proiecte de stagiatură rezolvînd problemele concrete ale întreprinderii respective, proiecte pe baza cărora să se facă remunerarea muncii stagiatarului?

— După cum știți, în întreprinderile cu un înalt nivel de tehnicitate, și noi avem astfel de întreprinderi, multe. În ultimii ani așa s-a procedat. S-au înființat, pentru ei, chiar unele grupe, mici colective de cercetare în domeniile pe care ei considerau că le cunosc mai bine și în care pot să fie utili în cel mai înalt grad. Desigur, chestiunea este interesantă și cred că merită a fi anali-

zată de factorii de răspundere, adică de întreprinderile economice...

— Ce a însemnat pentru dumneavoastră, în planul experienței profesionale, prezența în Statele Unite ale Americii? La nivelul actual de cunoaștere al românilor, unde procedăm noi greșit și unde au alții de învățat de la noi? Există, odată, schimbările de experiență și practică cu alte facultăți din alte țări, pe bază de reciprocitate. Cu aprobările de rigoare, nu s-ar putea ele lua?

— Orice vizită în altă parte este extrem de utilă dacă ești pregătit pentru a observa ceea ce este esențial. Acum, aproape fiecare dintre noi este sigur că este pregătit. Eu nu prea cred că sînt. Dar, din ceea ce am văzut, lucrînd alături de cadre didactice și de studenții din ultimii ani de studiu, studenți de origini diferite, și cadre didactice vizitatoare — chinezi, sovietici, americani, iranieni, irakieni, sud-americani — aș putea să vă spun că am avut satisfacția de a constata că școala noastră poate să fie competitivă cu aceste sisteme de învățămînt, în toate compartimentele ei. Dar dacă ceva, ar trebui îmbunătățit, acest ceva este tocmai spiritul practic, în tot ce facem. Să nu confundăm pragmatismul îngust cu spiritul practic. Este vorba, în primul rînd, de a preda cunoștințe complicate în forme simple, cu aplicații numeroase, astfel încît marea majoritate a studenților să le poată utiliza rapid, să înțeleagă, deci, fundamentele pe care se poate clădi restul. Schimbările care au existat între facultățile noastre, între institutul nostru și institute din alte țări în ultima vreme au fost abandonate. În această perioadă a trebuit să acordăm atenție unor probleme esențiale pe care țara noastră le are. Sper că, pe măsură ce vom rezolva aceste probleme, se va reveni, pentru că aceste schimbări sînt extrem de utile și, după cum știți, încă din antichitate, astfel de acțiuni se desfășurau curent la popoarele care doreau să se autodepășească, să realizeze ceva. Ori noi dorim acest lucru și sîntem angajați pe acest drum.

— Formăm specialiști multilaterali pregătiți, cetățeni activi ai societății noastre. Opțiunea tinerilor pentru lărgirea orizontului lor spiritual poate fi un act dirijat?

— În loc de răspuns, aș vrea să-ți spun, că, în general, școala superioară pe plan mondial nu acordă atenție suficientă fundamentelor culturii. Prin fundamentele culturii înțeleg gîndirea filozofică, istoria civilizației omenestii, înțeleg literatura și artele, muzica, înțeleg concepția asupra lumii moarte și a celei vii, genetica la nivelul la care sînt dezvoltate astăzi. Or, aceste cunoștințe fundamentale despre lume și societate nu pot fi acoperite în fața exploziei cunoștințelor în domeniul tehnico-științific. Ceea ce ne rămîne de făcut este ca, pentru studenții care doresc să cunoască aceste lucruri, să avem cursuri separate, organizate corespunzător, cu personalități, cursuri sub formă de dialog, în care studenții să poată întreba, în care să li se dea bibliografie, în care, cu alte cuvinte, ei să facă cunoștință cu aceste fundamente ale culturii. Și de aici să înceapă, pe urmă, să-și clădească, cu adevărat, o concepție unitară, care să-i ajute în a discerne răul de bine, pozitivul de negativ, inclusiv în activitatea lor științifică, de producție.

— Ce reproșați tinerilor? Credeți că tinerele cadre de azi pot duce mai departe faima școlii superioare timișorene?

— Nu am să le fac reproșuri tinerilor pentru că încă nu sînt bătrîn. De asemenea, consider că tinerele cadre didactice din facultatea noastră sînt capabile să ducă mai departe lucrurile la un nivel mai înalt decît cel atins de generațiile anterioare.

— Sinteți mulțumit de ce ați realizat în munca de cercetare și în cea didactică? S-au împlinit toate proiectele dumneavoastră? Cît din potențialul dumneavoastră științific a fost epuizat? În ce direcții să așteptăm noi semnături dr. ing. ION BOLDEA?

— Nu sînt mulțumit de ce am realizat, dar nu în măsura de a-mi irosi energia pentru regrete, ci în măsura în care sînt dornic să fac mai mult, în sensul de a fi util. Cele cîteva lucruri în domeniul conversiei energiei electrice, în domeniul transportului pe pernă magnetică, al mașinilor electrice de toate tipurile, al studiului conducerii acestora cu microcalculatoare, astfel încît, în viitor, probabil, în aceste domenii se pot aștepta unele rezultate.

— Vă mulțumesc!

GHEORGHE CRISAN

Cine studiază trecutul presei din orașul nostru va putea constata că de peste un secol numeroase gazete și reviste au fost adresate în mod special elevilor, studenților, ucenicilor și tinerilor muncitori. Orientarea lor politică este extrem de variată: de la promovarea unor idei conservatoare și clericale până la cele revoluționare. Conștiința de însemnătatea politică a a-tragerii tineretului, de aspirația sa acută de afirmare, de concretizare a energiei sale, partidele politice de toate nuanțele s-au angajat în competiția pentru câștigarea sa. S-a ținut cont de faptul că în perioada vârstei tinere, omul se caracterizează printr-o plasticitate accentuată a conștiinței, a reacției conștiente, precum și printr-o adaptabilitate sporită a comportamentului; conștiința tină este sensibilă la cele mai subtile tendințe de transformare a activităților umane consacrate, datorită caracterului deschis, propriu oricărui proces în faze incipien-

cum se menționează chiar în subtitlul său, tinerilor aparținând ambelor sexe. Gazeta, care apărea de trei ori pe lună, era tipărită de Ernest Steger, fost participant activ la luptele revoluționare din 1848.

Primul periodic redactat în limba română la Timișoara a fost săptămânalul Priculiciu, editat și redactat de tânărul jurist Pavel Rotariu în anii 1874-1875. Gazeta, care era ilustrată și avea opt pagini, dorea să descrețească frunțile prin umor.

La rândul ei, *Higiena și Școala*, cu subtitlul „Foia pentru sănătate, morbi, educație și instrucțiune”, se adresa unui cerc larg de cititori, inclusiv tineretului studios. Revista a apărut în anii 1876-1878, lunar, având 24 de pagini. Editor a fost N.F. Negruțiu, iar redactor, dr. P. Vasici. Revista s-a bucurat de o mare răspundere, ea fiind citită și peste Carpați.

Cele două gazete românești mai sus

adresate elevilor, ucenicilor, tinerilor muncitori. La Timișoara s-a redactat și tipărit în anul 1922-1923 gazeta *Arbeiter-Jugend*, organ al tineretului muncitor din Banat, Bucovina și Transilvania. Inițial, redactorul gazetei a fost tânărul intelectual Lotar Rădăceanu, iar apoi muncitorul Martin Itzkowits. Gazeta avea 4 pagini și 12 pagini tipărite în condiții grafice destul de bune. Ea se ocupa mai ales cu viața ucenicilor și a tinerilor muncitori și se baza în mare măsură pe corespondențele acestora care înfățișau condițiile lor mizere de muncă și viață. În articolul intitulat „Soarta tinerilor noștri mineri” se arată că la minele din Cozla copiii de mineri de numai zece ani sînt siliți din cauza sărăciei să lucreze la instalațiile de suprafață, iar de la vârsta de 13 ani să coboare în mină unde lucrează opt ore pe zi. Mulți dintre ei se îmbolnăvesc de tuberculoză din cauza subalimentației și a eforturilor. (*Arbeiter-Jugend* din 7 octombrie 1922).

ARGUMENT

fruntind teroarea cruntă exercitată de Siguranță în cooperare cu Gestapo-ul, comuniștii au editat mai multe gazete ilegale, printre care: „Presa liberă” (1941), „Szabad Szó” (1941), „Apărarea” (1942-1944), „Ellenállás” (1942-1943), „România liberă” (1942-1944), „Lupta patriotică” (1944) și altele. La redactarea acestor periodice au participat scriitorul Ion Bănuță, universitarii ing. Ion Gheorghe Cimponeriu, dr. Coriolan Drăgulescu, dr. Ilie Murgulescu, dr. Valeriu Novacu, publicistul Szabo Arpad și alții.

După 23 August 1944 sub îndrumarea P.C.R. s-a editat la București „Știința tineretului”, iar la Timișoara „Tineretul luptător”. Ziarul timișorean era organul Regionalei Banat al U.T.C. și a apărut în anii 1944-1945. Avind opt pagini și o periodicitate săptămînală, „Tineretul luptător” a căutat să unească și să mobilizeze tinerii la lupta pentru democratizarea țării și sprijinirea frontului antihitlerist. Primind corespondențe din fabrici și școli, redactorii gazetei au reușit să-i dea un caracter viu și interesant. Printre cei care au consacrat timpul lor liber elaborării acestei gazete au fost: studentul Agrippa Ionescu, muncitorul Mirko Jivcovici, mai târziu conferențiar universitar, studentul Mircea Orban, decedat relativ tînr, studentul Bernard Rothenstein, devenit mai târziu profesor universitar, elevul Gheorghe Turcu, actualmente regizor de filme, elevul Szász János, apreciat scriitor în prezent și alții.

În anii revoluției socialiste și mai ales în ultimele două decenii, cunoscute și apreciate drept Epoca Nicolae Ceaușescu, presa pentru tineret a cunoscut o mare înflorire. În licee și instituții de învățămînt superior în uzine și pe șantiere sînt editate publicații periodice destinate tineretului. Condeiele tinere au largi posibilități de afirmare. Noua orinduire socială a transformat astfel în realitate multe dintre visurile și năzuințele generațiilor anterioare.

Prof. univ. dr. WILLIAM MARIN

TRADIȚIILE PROGRESISTE ALE PRESEI TINERE TIMIȘORENE

te; cunoștințele, sentimentele și deprinderile tinărului nu au aceeași stabilitate ca în cazul altor generații, la care riscul formării unor prejudecăți, a unor mentalități rutiniere sau ticuri conservatoare, care să blocheze; adaptabilitatea creatoare a comportamentului este mult mai mare. De acest univers specific al tineretului au ținut seama de cele mai multe ori redactorii presei adresate noii generații, ei înșiși adesea făcînd parte din ea.

Aceste caracteristici le întîlnim chiar la prima gazetă din Timișoara adresată tineretului, și anume: *Jugendblätter*, redactată și editată în anii 1872-1875 de tînrul învățător Karl Schäffer. Este semnificativ pentru orientarea progresistă a acestui periodic că el se adresa, așa

amintite au pregătît terenul pentru prima publicație periodică net politică, și anume *Luminătorul*, care a apărut între anii 1880-1894. Redactorul ei a fost juristul Pavel Rotariu, militant de seamă al mișcării de eliberare națională românească. Alte gazete, printre care „Dreptatea”, editată în anii 1894-1898, vor continua cu dirzenie această luptă, pe baricadele căreia tinerii au ocupat un loc de seamă.

La finele secolului al XIX-lea și începutul secolului XX, întărirea mișcării muncitorești a permis editarea primelor gazete socialiste la Timișoara: *Volks-wille* (1893-1933) și *Votul poporului* (1903-1904). Ambele gazete se adresau muncitorilor de toate vîrstele, dar aveau printre colaboratori numeroși tineri. Întreaga activitate de redactare, imprimare și de difuzare a ziarelor muncitorești se realiza fără remunerare. Muncitorii Josef Gabriel și Atanase Voichescu care redactau cele două gazete în pușinul lor timp liber au fost de mai multe ori închiși pentru aceasta, dar ei nu s-au lăsat intimidati.

Crearea Partidului Comunist Român în mai 1921 și, în martie 1922, a organizației revoluționare marxist-leniniste de tineret a ridicat activitatea de redactare a presei muncitorești pe o treaptă superioară. Gazeta *Tineretul socialist* redactată la București în anii 1921-1924 a constituit modelul pentru celelalte periodice

După trecerea în ilegalitate a P.C.R. și a organizației sale de tineret, organul central al U.T.C.-ului a devenit *Tînrul* leninist, care a fost editat în anii 1924-1936 la București. Și la Timișoara s-au redactat și multiplicat în condiții conspirative un șir întreg de gazete ilegale uteciste, printre care: *Hju Kommunista* în anul 1929, *Ifjämunkás* în 1932, *Ifju Harcos* în 1933, din care însă n-au putut să apară decît unul sau două numere. O continuitate mai mare a avut-o revista legală *Tărînișmul bănățean*, editată în anii 1935-1937. Directorul revistei a fost tînrul jurist dr. Gheorghe Ciorman, membru al P.C.R. din anul 1935. Printre redactorii și colaboratorii revistei găsim pe scriitorul Ilie Ienea (autorul romanului *Ard lumina în Vitol*), pe studenții G. Bugin, Gh. Crainic, Ion Piru, Petru Imbrea, pe universitarul dr. Coriolan Drăgulescu și mulți alții. Fiecare număr avea cîte 16 pagini, tipărite în condiții grafice excelente, aborda o gamă largă de probleme politice, sociale, culturale și economice. Revista a avut o poziție militant antifascistă, demascînd în mod argumentat curentele extremiste de dreapta care se manifestau în acea vreme. Pagini consacrate special tineretului avea gazeta antifascistă *Neue Zeitung*, redactată în anii 1933-1940 de muncitorii Josef Gabriel, Anton Kister și Adolf Schwartz.

În anii dictaturii militar-fasciste, în-

GÎNDURI LA ANIVERSARE

acești ani revista, scrisă de către studenți, a fost receptată cu plăcere de către aceștia, făcînd parte integrantă și colorînd plăcut, util și educativ peisajul vieții și activității lor social-politice și cultural-creative.

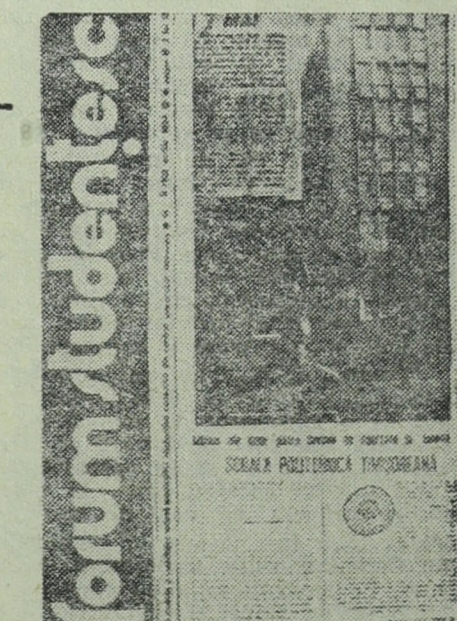
Revista a contribuit la formarea a nenumărate profile și personalități în arta scrisului, care la rândul lor au dat revistei profilul dinamic, tinerec, angajat pe care-l cunoaștem și apreciem de atîția ani. Generații după generații de reporteri și revistei au părăsit amfiteatrele cu satisfacția unor frumusești împliniri spirituale, de creație.

Forumul studentesc a fost, de asemenea, ani în șir titlul de mîndrie al centului nostru universitar la fazele naționale ale Festivalului „Cîntarea României”, strălucînd distinct între publicațiile studentești din țară. Ar fi multe de spus; inchei însă subliniînd că cele 100 de numere, dar mai ales zecile și sutele de „presari” pe care i-am cunoscut și i-am apreciat au sădit în conștiința și-n inima mea impresii și amintiri de nesters.

PETRU ANDEA
Secretar adjunct al Comitetului de partid din C. U. Timișoara

Sînt mulți ani, dar nu un veac, de cînd n-am mai scris în Forum-ul de altădată devenit, de o sută de numere „Forum Studentesc”, în ale cărui pagini și frontispiciu se contopesc gazetele tinereții noastre universitare: *Micron*, *Agraria*, *Scalpelu* și... *Forum*.

Acum, iată, sînt îndemnat să evoc această temeinică școală de muncă și viață, de studiu și creație, care a fost, este și va rămîne presa studentească a României contemporane, în speță — a Timișoarei. Am ucenicit, cu emoția, cu bucuria și stingăciile debutului, în revista *Universității timișorene*, alături de mulți oameni de ispravă, și atunci, ca și acum, cu care mă regășesc astăzi fie în pagini de gazete și de cărți, fie în viața socială, la muncă; ne leagă, peste ani, Sentimentul curat al generației, al aspirațiilor și împlinirilor complementare, cît să gîndim serios că și noi compunem lumea din jur, copleșiți de răspunderi politice, economice, educative, ca și scurgerea vremii în

scurta-ne biografie.

Fie, și aici, inscrișă sintagma imbrățișată, programatic, de cîteva serii bune ale celor care au iubit și încă iubesc presa, cu truda și satisfacțiile sale: Cînte și gramatică!

TEODOR BULZA
redactor șef
al ziarului „Drapelul roșu”

DANA DINU

„UN CÎNTEC ERA VIAȚA EI, TOATĂ”

Am văzut-o ieri pe Anisia. Vulpe Păr roșu. Electrifiant. Față îngustă, Ochi insinuanti. Farmec, farmec. Degaja fâpura ei. Atît de femeie, toată

Ții minte ce impresie făcea Anisia asupra băieților? Și, firește, face, asupra bărbatilor. Ții minte cum o mai examinam pe furis, toate, moarte de invidie? Orice purta, îi venea bine. Orice vorbea, bună, rea, avea de vino-ncoa. Iar ei, ogarii cei tineri, o adulmecau pe dată și o prindeau din zbor — doar a spus-o Anisia! Era întotdeauna frapantă! Știu eu dacă era cea mai frumoasă? Dar era chic, era EA. Absolut personal! Și-atît de deschisă, în fond, de onestă! Prie-e-te-noa-să! Nici pică nu-i purtam, nici pică cu toate că Paul se încesase în lacul ochilor ei. De fapt, nu voia cu tot dinadinsul să și-i atragă. Dar era ca un făcut — oriunde s-ar fi ivit, magnetiza privirile, se făcea remarcată. Coamă de toc. Ochi anapoda. Glas care promite. Ce? Dulce incertitudine! Talie gata să se frîngă. La orice pas. Asta era Anisia. Draga de ea.

Ți-aduci amînte ce senzație a făcut mărțișul ei? Pentru Iuliu, cite n-am pizmuit-o! Anisia era ca beată de soare, iar Iuliu ce să mai vorbim — atîta bucurie lasă loc pentru la-crimi!

De prea multă iubire n-au intrat la facultate. Niciunul. I-au ținut părinții, dar ce le păsa lor! Ochi în ochi. Același pas. Tristeți, bucurii identice. Totul împărțit. Împărțit CUPLU'. Cuplu ideal, modelul spre care, în taină, aspiram. Toți. Toate. Prietenii lor rămași.

Anul ce a urmat a adus schimbări. Pentru Anisia, o talie din lună în lună îngroșată. Pentru Iuliu, satisfacția inițului an de studenție. Ții minte cum ne-am dus la ea la spital? Și ce emoționate eram, cum ne mai împiedicăm la fiecare treaptă și cum rîdeam, din te miri ce? Ca proastele! În lumea aceea, de paturi și halate, Anisia avea pe cap nimbul izbînzi! Și cum o mai răsătau surorile — ea însăși păpușă cu o alta, vie în brate. Cum ne-a mai sărutat și cum, pe vîrfuri, am însoțit-o la geamul acela să privim: minuscule paturi conținînd fărîme de viață în ele ce nu ne spuneau mare lucru. Ce mi-ai zis atunci? „Ferice de Iuliu” și cam așa era, el o ținea tot într-un

suflet — „ați auzit, ați aflat, știți, am un băiat! Un băiaaant!!!”

Ai plecat apoi la Sibiu și n-ai mai apucat s-o vezi pe Anisia. Vreme multă. Eu, în schimb, am avut parte de ea. Poate de unde, în casă nouă, se mutaseră în preajma mea. A vrut Anisia să fie ea stăpînă. În casa ei. Fără amestec. „Nu, mamă. Nu, mamă-soacră. Iuliu și cu mine, noi hotărîm.” Bun început.

Anisia și-a găsit un serviciu. (Nici vorbă de facultate.) „Deocamdată, spunea. Să mă crească Iuliu, glumea. Să crească și Mihut.” Se topea atunci, toată. „Ma-ma”, silabisea Mihut. „Da, dragostea mea. Ma-ma”, cînta Anisia. Un cîntec era viața ei, toată.

Nu ți-a fost dragă Anisia? Păcat. N-ai izbucnit s-o cunoști. N-ai reușit să afli cît era de afectuoasă, de sinceră, deschisă. În ciuda celor ce se spuneau pe seama ei. În fond, cite nu se pun în circă unei fete frumoase? Dar ea strica regula. Nu doar frumoasă era, ci și deșteaptă. Și mîndră, mai cu seamă. Mîndră a fost și atunci cînd a aflat că Iuliu are ochi și pentru alta! „Să pleci i-a spus din vîrf de buze, să nu te mai văd.” Și el n-a stat prea mult pe gînduri.

Sînt oameni și oameni. Pentru unii, o căsnicie eșuată înseamnă un plus de înțelegere. (Pentru următoarea.) Pentru alții, un gol imens, burdușit cu regrete. La ei, asta a fost. Și este, de fapt. Deși n-o recunosc. Nici unul.

După ce a lăsat-o pe Anisia, Iuliu s-a cocoșit o vreme, ca în cele din urmă să capituleze. În bratele alteia. Coaptă. Aproape răscoală. Situație bună, plină de bani. S-a ajuns, cum s-ar spune, a mai săltaț pe la servicii era de așteptat, dar săptămînă fără răspuns. Anisiei la telefon e de neconceput. Ea, în schimb, e o lumină în noapte. O scînteie ce pîlpîie. O luminare aprinsă ce atrage rojul musculitelor îmbătate de strălucirea ei. Numai că focul, pare-se, o mistuie și pe ea! Sînt 10 ani, nu-i așa, de cînd cerul fericii ei s-a prăbușit peste dînsa, timp în care noi, toate, ne-am fixat un rost, Anisia încă mai străbate necunoscute grădini, culegînd din rodul lor cite o nouă iubire ce se trece prin casa și inima ei, deopotrivă cu florile, iarba, fructul și frunzele celor patru anotimpuri!

MIRCEA PORĂ

COBORÎREA

Despărțirea fusese rece și sumară, aproape un simulacru, asemănătoare celor din gări, unde necunoscuți, ce se întîlnesc din întîmplare, își spun brusc „la revedere”, după un ceas sau două de sporovăială.

Se afla în fața unei uși groase de metal, ce fusese deschisă acum, pentru prima oară, după mai bine de șaptezeci de ani... Își plimba degetele pe clanta acoperită de straturi poroase de rugină. Gîndul îi fugi la timpul ce dusese cu sine războaie, cutremure, aniversări, incendii, cufundînd în uitare, generații de elevi și profesori...

Coborî primele trepte, luat parcă în brațe, de aerul umed ce venea din adîncuri. Călca pe straturi de mușchi, își lîcea podul palmelor de pereții friabili, străbătuti de fire de apă. Prin citeva ferestruici, răsătea de afară, o lumină galbenă, în razele căreia înnotau fluturi spirați de pașii ce se apropiau...

Înainta cu zeci de precauții, ca un om cu simțurile adormite. Auzea în această liniște, netulburată de decenii, o împletire de sunete, un fel de melodie, izvorită din întunericul îndepărtat al subteranei. Pietrele, grinzile, fluturii, adevărintele, liliecii, se grupaseră într-o adevărată orchestră, cîntau discret din instrumente invizibile, manifestîndu-și bucuria față de umbra ce apăruese în mijlocul lor.

Treptat, îl învăluia un mîros de indigo și cerneală, pătrunzător și în același timp insinuant ca o mîngîiere. O somnoiență ciudată, o stare de abandon, ca după o prelungă baie de aburi, îl îndemna să se oprească lîngă pașii. Intră într-un coridor plin de baloturi, apoi, într-o încăpere, cu dale de marmură pe jos. Părea să fi fost cîndva, în vechime, pe timpul lui Cato sau Sulla, triclinijumii, unui nobil roman. Pe margini se aflau canapele și fotolii, acoperite de pături și lîntolii, iar în mijloc o statuie, înconjurată de coroane, înfățișînd un pedagog citînd dintr-o carte. Linia umerilor, arcul bărbiei, blamida aerului de încremenire, o anumită simplitate de ansamblu, aminteau maniera trecentoului timpuriu.

Sub geamuri, sfîșnice și vaze: din ele atîrnau flori cu petale uscate. Pe pereții lipsiți de tablouri, se putea încă citi: De mortuis nil nisi bene. Recunoscu din descrieri „Sala Catalogelor”.

Rămase uitat de ordinea desăvîrșită a acestor documente. Pe fiecare copertă scrie: Prezentul act fundamental, cuprinde patruzeci de elevi cu situația încheiată, cu taxele achitate, cu promisiunea găsirii unui drum în viață, cu poze de adio...

„Cu poze de adio, ce curios”...

PLEDOARIE

Pledoarie fiind, subiectivă este.

Dar chiar dacă laudele provin din guri străine, se cheamă că ele pot fi dirijate; această demonstrație s-a mai făcut, utilizîndu-se o subtilă maieutică de esență caragialească:

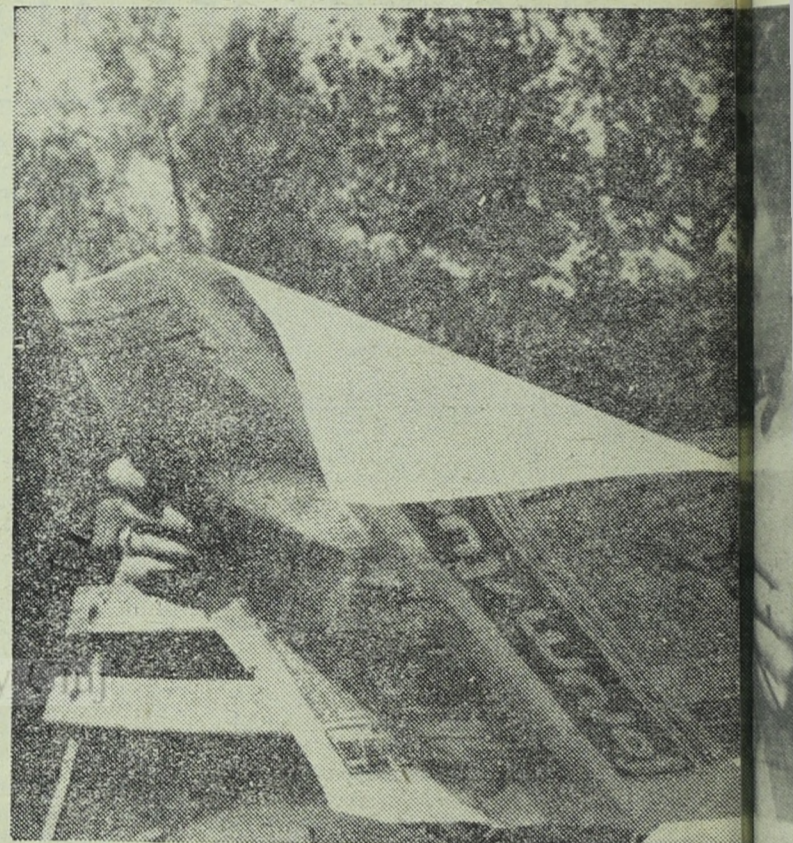
— Sărbătorim Marele Eveniment. Așa-i că sîntem sublîmi în Sărbătoarea noastră?...

...Și rodontada este de două ori mai vinovată!

Așa că, evitînd orice retorică păguboasă, am încercat să ne exprimăm cu propriile forțe, prin propriile iubiri ca niște oglinzi interioare; cînd am apelat la reflecții extrane (vezi ecurile din presă) am făcut-o fără a face uz de atul psihologic al momentului festiv.

Cele citeva Repere pentru o antologie — puține, pe potriva spațiului tipografic — vorbesc, credem, elocvent la edificarea literaturii tinere din aria de vesedă și temporală) și, poate, o „înțelepciune tîrzie” au făcut contribuții pur gazetărești de la locurile de muncă fie încununat de succes. Vom spune de aceea că ei sînt un suflut.

Cînd, de fapt — și inconștient —, ei sînt chiar SUFLUTUL!

SPICUIRI DIN PRESĂ

„Ca și Opinia studentescă de la Iasi, revista Forum studentesc a studenților timișoreni are numai doi ani de apariție. Trebuie să spunem însă

că tradiția... tar este... că una... rea cu... liu, mas... vistă a...

Mărturie pentru

(Urmare din pagina 1)

o glumă pentru amatori!) au simțit singuri că trebuie să abandoneze. Pe lîngă aceștia s-a renunțat — unori cu condamnabilă ușurință — la „bătrînii” redacției, absolvenții, pentru a respecta un comandament imuabil al fostului consiliu de conducere și al editorului: „revista să fie scrisă de studenți pentru studenți”. În virtutea aceleiași decizii de a acorda spațiu tipografic cît mai întins și, deci, o șansă de afirmare publicistică intelectualilor în formare în Centrul Universitar Timișoara, numai după serioasă drămuire au văzut lumina tiparului contribuțiile unor nestudenți. A fost bine, a fost rău? A fost, în primul rînd, corect...

primul r... Trebuie... Casei de... minutor... tupeu, ce... lor meta... redactorii...

Viața... dintre in... așteptare... păstrat u... dar esen... fluență, c... și din si... tipografic... strategiile... ducerea... studențes... Gheorghe... Pompiliu... nu-i rean... reia colec... Ildico Ad... Viorel B... Coleta de... rel, Corn...

Forum... Forum st... azi, nu c... Forum st... unei atme... dînr-al c... literar-art... literatură... gazin, un... babil, sing... madară (c... apariției).

mula de acum, **Forum studentesc** este în primul rând revistă de reportaj, revistă de articole privind viața de asociație, un organ ce-și face bine simțită prezența în rândul studenților prin intervenții prompte, cu articole la obiect.»

Amfiteatru, octombrie 1975

«Numărul 50 al **Forumului studentesc** marchează un moment jubiliar: Cercul de presă al studenților timișoreni a împlinit, aflăm din paginile revistei, 20 de ani de existență.

O știre, preluată din același loc: publicația **Interpressgrafik**, revistă a organizației internaționale a jurnaliștilor, acordă, în numărul 2/1979, patru pagini prezantării profilului și concepției grafice ale **Forumului studentesc** („prima revistă românească prezentată în acest cadru”). Felicitări!»

Orizont, 20 decembrie 1979

«O parcurgere fie și a ultimelor numere din acest an ale **Forumului studentesc** te pune în situația fericită de a constata, fără nici o reținere, cât de bine, de inteligent și de citibil se poate scrie de către niște băieți și niște fete care deocamdată și-au făcut din presă numai o profesie de credință, căci altfel se pregătesc să devină ingineri în cele mai diferite domenii productive, medici, economiști, profesori.»

Flacăra, 10 ianuarie 1980

«Ne parvine cu întârziere „suplimentul cultural” nr. 1/1982, al revistei **Forum studentesc** de la Timișoara. E un număr substanțial bogat în articole critice, în poezie, proză și traduceri. Cuvinte de apreciere se cuvin a fi formulate aproape la fiecare pagină, la fiecare text.

Luceafărul, aprilie 1982

„**Forum studentesc** din Timișoara continuă să fie de câțiva ani „nava-amiral” a presei studentești. Apărind mereu la timp (10 numere pe an), revista „are răgazul” să antreneze și o serie de acțiuni publicistice și extra-publicistice, adiacente, confirmând că flacăra pasiunii pentru gazetărie arde la Timișoara în intensitatea maximei angajări.»

Amfiteatru, iulie 1982

«Numărul 10 (câte publicații studentești mai au atâtea apariții în acest an?) al revistei timișorene „**Forum Studentesc**” s-a întimplat să corespundă lunii noiembrie — prilej pentru puținii dar buni membri ai colectivului de redacție de a trece testul a ceea ce se cheamă „un număr greu”, cu alte cuvinte, de a proba într-o ediție dedicată Congresului al XIII-lea al partidului calitățile publicistice și maturitatea politică solicitate de reflectarea unui asemenea important eveniment.

Acest autentic examen de presă, destul de sever și pentru gazetăria „mare”, profesionistă, a fost trecut cu succes de talenții (care se dovedesc nu numai atât) studenți-redactori din Timișoara, autorii unei reviste ce se aliniază cu certitudine printre reușitele publicistice ale acestei complexe tematici»

Viața Studentească, 12 decembrie 1984

Reviste mici, ambiții mari — susținea cineva. Există neîndoielnic o combustie internă care slujește supraviețuirii publicațiilor studentești în ciuda succesului neconținute a generațiilor ce-și trimit reprezentanții în redacții. Ori **Forumul studentesc** nu a vizat niciodată linia de plutire, o demarcație de „minimă rezistență”, ci a urcat — cu inevitabilele poticneli și reluări de erori — statornic, cu intenția de a-și respecta ambițiosul program, făcut public în cel de-al doilea număr al său, de a „continua pe o treaptă calitativ superioară buna tradiție a presei studentești din Timișoara, contribuind (...) la realizarea programului de perfecționare continuă a școlii superioare românești, de legare mai strânsă de producție, de cerințele dezvoltării economice, științei și culturii noastre”.

Ne vom feri — din motive lesne de înțeles — a face aprecieri asupra produsului atitor zile și nopți de travaliu. Cert este că exigențele impuse **Forumului studentesc** (în primul rând sub raport calitativ și tematic) s-au situat pe trepte tot mai înalte, apropiindu-se simțitor de un nivel profesionist. Și dacă, logic, nu putem accepta existența unei distanțe ireductibile între solicitări și îndepliniri, atunci este meritul redacției (și poate ar merita scrisă cu majusculă, fiind vorba de felurile ei componente reunite sub un termen generic) de a fi pus la cale această înălțare, de a fi cucerit laurii întințității la toate edițiile Festivalului Artei și Creației Studentești — secțiunea publicistică.

Că rezultatele nu au fost întotdeauna pe măsura eforturilor nu poate fi pus totuși la îndoială. Sub pretextul decenței și al momentului festiv vom evita amănuntele. Nu energiile irosite în van — din preaplînul altruist al vârstei — se cer de altfel plinse, ceea ce contează rămâne dincolo de fraza de moment, dincolo chiar de aniversări și bilanțuri parțiale. Dar arderile inutile și sacrificiile, tocmai ele, obligă la o corectă cinstire a împlinirii în rotundul-cifrei-100, la credința în ea, în viitorul revistei. Să vrem, noi nu putem altminteri...

...Vor veni însă alții și la rându-le ne vor judeca.

Repere pentru o antologie

DESPĂRȚIREA DE POEM

tîrziu te despați de poem
ca de o rugăciune spusă-n gînd
un cîntec cu margini albe
grăbind zburătoarea
nemîngîiată truda
opritului fapt
senin dezlipită de vis
răsufllarea.

CORINA RUJAN

EU ESTE EU

I-am spus:
pleacă, nu mai suport
să izbești cu cizmele
în somnul meu!
ia-ți totul, am repetat
beteala metaforele
steaua țipetele și
tăcerile
poemul acesta
în care eu sînt nebunul decapitat
ia-mi și casa (tensiunea creștea)
ia-mi și casa
ia-mi pînă și Ideea de casă
dar lasă-mi deșertul
(e ceva decît nimic — gîndeam)
(miza era în creștere):
Ție Te dau pe tine
și toată recuzita din paginile
unde am scrijelit
inima de foc a Triunghiului
nu, nu,
ochiul de foc al
Triunghiului
(da, așa e mai bine!):
OCHIUL DE FOC AL TRIUNGHIULUI

dar du-te
pleacă, ieși!!!
(am urlat)
totul îmi iese perfect
(gîndeam)
(privindu-l cum se ghemuia
savurînd căderea
trișul lui la picioarele
mele)
„URA TA E SPAIMA DE IUBIRE.
EU SÎNT VICTIMA CONFUZIEI
TALE DINTRE
LINIE ȘI PUNCT.”
(a rostit)
a scos pasărea
i-a dat drumul
prin poem

apoi
s-a născut

IOAN CRĂCIUN

AMIAZA NUMELOR

Te vei lăsa liniștit în frig și în vînt
cînd numele s-au risipit
și ceea ce rămîne
e un lucru calm care se întipărește
și-și lasă solia pe trepte
netrimis de nimeni.
Stă cu pletele cîrlionțate
pe marmura albă
și se imbușorează de tristețe —
acesta e prețul ca să devină din nou
un nume care iese la iveală de dedesubt
proaspăt, șiret, ca scena din spatele
cortinei,
nume nou, rostit de buze a căror putere
e muțenia.

Il poți lăsa liniștit la lucru,
cînd treci între caravanele somnului,
spre țara cu arome a ființei nepătate.
La întoarcere, peste trupul tău adormit
nu se mai ridică soarele,
ci toate numele ies pe rînd
după ce au fost distruse,
unul din spatele celui alt,
strălucind bogate în carnea lor spectrală
care se aurește încet.

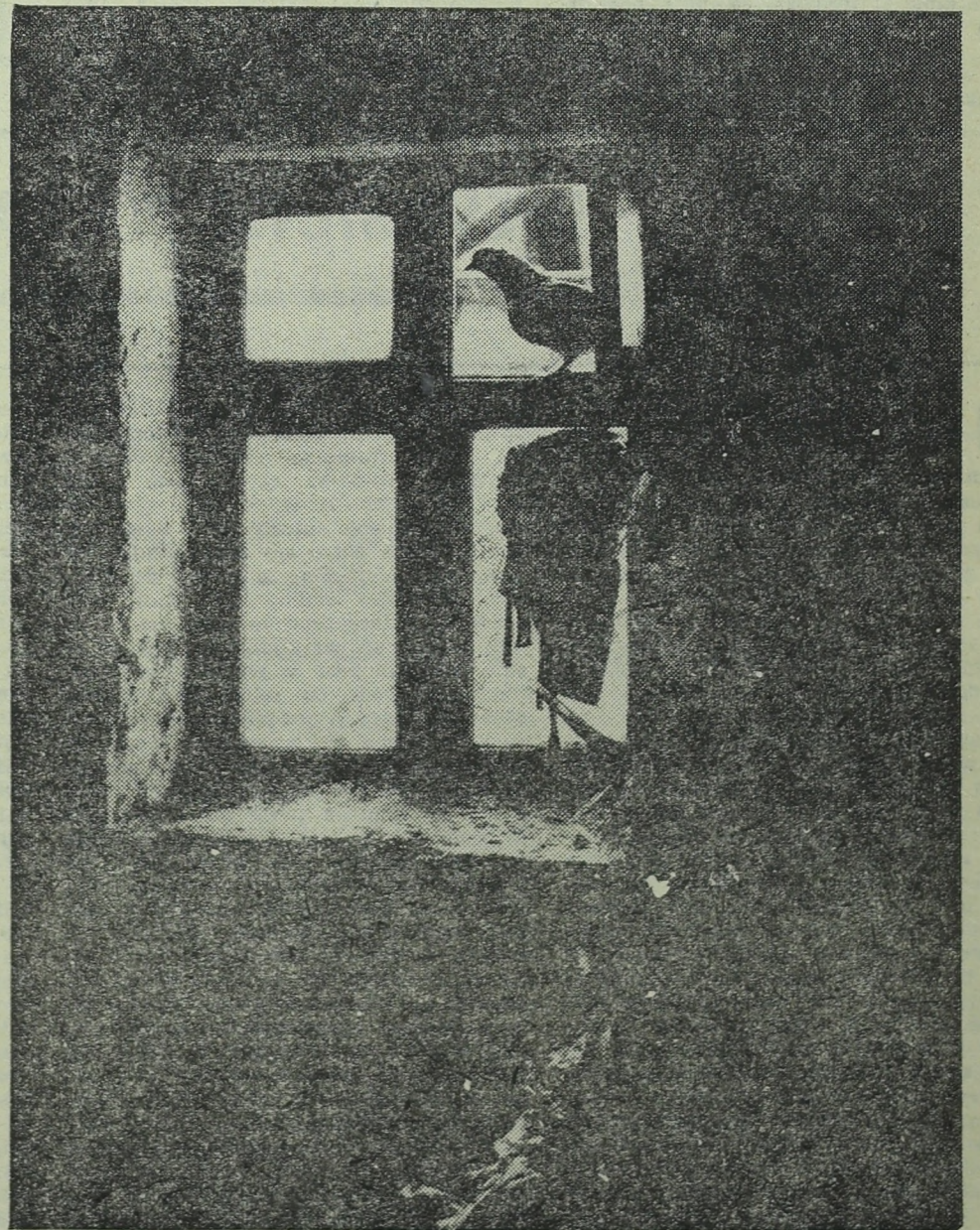
SIMONA GRAZIA DIMA

PRIMĂVARĂ

Același vîrtej care face copacii
să înverzească
mă cuprinde și pe mine:
miros de lemn care va înflori,
bate cu ciocul în inima mea ghionoaia,
îmi pipăi fața dispere miază-zi și dau
de muguri,
de scoarță de salcie complexată și umilă
ca o luminare ce pîlpie,
îmi pipăi cealaltă față și dau
de două riuri de lacrimi
curgînd înspre miază-noapte,
dintr-o parte zboară spre mine ghionoaia
(îmi răsar tîmchioare din palmă)
iar din cealaltă vine pe jos ingerul
palid

eu lungi aripi și negre
însoțit de picurat extatic de streșini
de miei pudrați cu făină de grîu,
de zgomot de ghiare de porumbel pe
acoperișuri,
sînt un Ianus și char mai mult:
o femeie,
în clipa nașterii, cînd are două capete,
două inimi, două vieți.

MIRCEA BĂRSILĂ

KOVATS SANDOR.

Contre-Jour

● INSEMNARE DESPRE ROZALIA MASSONG

DANIEL VIGHI

A șadar Florica era vorbită cu Pe-
trișor, și chiar dacă nu se întâl-
neau, își transmiteau mesaje as-
cunse printr-o fetiță vecină cu băiatul.
Fetița era aceeași cu mesagera care i-a
transmis lui Ionică, înaintea căsătoriei,
gîndurile Floricai, minia ei stîrnită de
promisiunile lui călceate în picioare. Și
prin fetiță și-au reînnoit ei mărturisiri-
rile de credință și iubire, jurîndu-și fi-
delitate și promițîndu-și vremuri mai
bune, organizîndu-și ei rezistența precum
creștinii în vremea catacombelor și a pri-
goanei. Și ce-or fi hotărît nu putem ști,
nu sîntem atoașteștiatori, deși putem pri-
cepe cîte ceva urmărind în fel invers
derularea întîmplărilor. Deocamdată lup-
ta nu contește. Ion își cheamă băiatul
în cămară. Au acolo, lângă butoaiele cu
țuică, scauna mică cu trei picioare, stau
pe ele și taică-su' începe brusc, îl ia din
scurt după ce, mai înainte, își toarnă a-
mindol în sferturi și bea, își mișcă no-
durile grumajilor și oftează de plăcere.
Înăuntru, răcoare. Își șterg buzele cu mi-
necile cămășilor și oftează și bea în-
ainte. Pe urmă bătrînul îl apucă pe fiu-
su' de cămașă, îl trage către el pînă dina-
întea ochilor, pînă nu se mai vîd, pînă
chipurile li se topesc unul într-altul ca
o pată roșcată, gălbuie și albă, pînă ră-
sufărările li se împletesc într-un șuier bol-
boros și împiedicat: „ian, să-mi spui
tu mie de ce ești, tu, mă, papă-lapte cu
nevastă-ta”, îl zice, și el ridică din u-
meri, bunătața lui, înțeală și aprecia-
tă cîndva, se duce de-a dura. De-a ber-
beleacul. Înainte vreme cînta în strană
cu strănarii, acu' la ce-l folosește, acu'
se inițiază în altceva, învață alt fel, alt
mod de trai: „tu crezi că n-o să te în-
șele, tontule, se duce cu ăla al ei și te
lasă ca pe o zdranță prăpădită, bate-o,
dă-i un pumn în frunte și altu-n cap,
în creștet, să vezi cum te ascultă cătaua
și cum îți umblă în voie”, „Nu pot, tai-
cule”, îi zice Ionică și tremură ca va-
ga, îi clănțane dinții în gură și nu poate.
bea numai înainte și nu poate, înghite
cu lăcomie și tremură, ea intră, nora u-
nuia și soția ăluilalt, intră să ia ceva, să
facă chipurile ceva, doritoare în fapt să
știe ce vorbesc ei acolo, ce pregătesc, ce
planuri urzesc împotriva ei și a lui Pe-

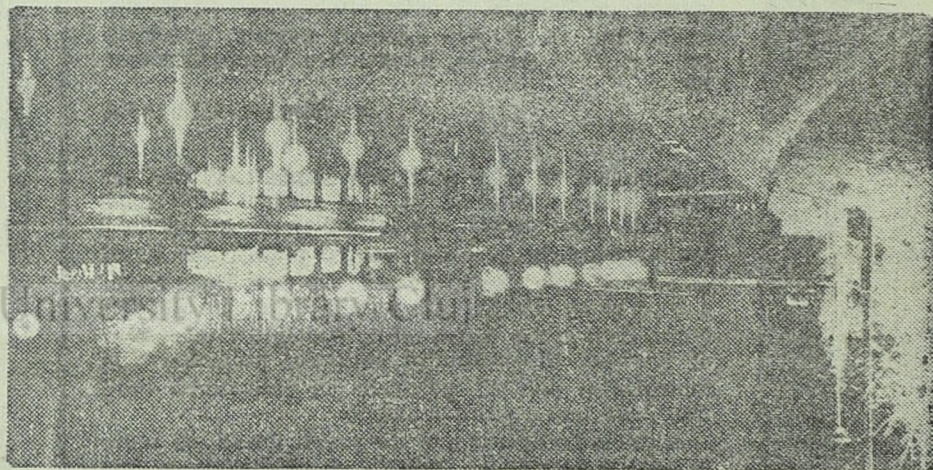
trișor, și el, văzînd-o, simte cum ceva
plăcut îl gîdilă în bărbie, singele îi
colorează ochii, îi îngroasă vocea, îi cum-
pănește rostirea, „ce cauți tu aicea”, îi
strigă, „ce pîndești tu aicea”, îi strigă
și ea tresare izbită de furia lui pe care
nu o știa, „ce-ai vrea, să-ți iei lumea-n
cap, sau ce-ai vra” îi strigă și ea tresă-
re speriată și Ion, tată-său, îl mulcomeș-
te: „las-o, măi băiete, că nu-i vinovată”,
îi zice împăciuitor și cu voce joasă și
blîndă: „tu nu te băga în casa mea”, stri-
gă Ionică furios, sincer supărat, cu ochii
ieșiți din orbite: „ferească-ne soarta
de supărarea blindului”, își spun babele
pe la stradă scormonind prin cuferele
cu proverbe, „așteaptă-mă în sobă la
noi, avem de vorbit”, îi spune el și iarăși
ceva plăcut îi gîdilă omșorul și-l umple
de fiori, „du-te”, îi strigă și ea se trage
cu spatele, se învîrte pe lângă ziduri, se
rostogolește pe scări în sus, dispăre ca
un fuior de fum, ca o pală de vînt în-
tr-o amlază toridă și el iarăși simte ce-
va ca o gîdilare. Ion îl bate pe umăr,
bea amîndoi aplecați printre doagele
prăfuite și în mirosul de varză acră al
cămărilor de sub casele lor mari, cele
mai mari și mai bogate din bogatul sat
de cimpie mănoasă din marginea de răs-
ărit a fragilului imperiu care-i mai țî-
ne, nu mult de-acu' înainte, uniți sub
heraldici bizare. „Așa, mă fiule, nu te
lăsa călcat în picioare de tirfă”, îi spune
tată-său și iarăși golesc sferturi după
sferturi pînă cînd lui i se topește furia
și-i răsare dinaintea chipul ei surprins
ca al unei vietăți sălbatice care urmează
să fie omorîta, sacrificată, și o milă cin-
stită îi înmoale oasele și sufletul și mi-
la lui se amestecă tot mai mult cu tu-
bire, în zadar încearcă să o cîrmească
altfel, nici nu-și poate închipui c-ar
putea vreodată să-i spună: „ești liberă,
du-te, știu că nu m-ai iubit și nu mă vei
iubi vreodată, așa că du-te la celălalt”.
Pleacă. „Plec”, îi spune lui taică-său și
fîreșc, previzibil și monoton, într-un fel
identic cu toată povestea de pînă acum,
faptele curg mai departe, Ionică urcă
scările în pridvorul casei, se clatină beat,
tulburat de milă și de iubire, și oare cum
poate să fie o ființă pe lumea asta
pentru care a cîntat tropare și irmosuri

în strană, cum poate să fie, zic, pe
lumea asta o ființă mai fără suflet și
mai fără înțelegere decît Florica asta
a lui.

Intră în casă, în soba lor de dinainte.
Ea stă pe un scaunel. Tace. El se clatină
dinaintea ei cu ochii apoși, frumuseț și
cu părul lipit șuvițe pe fruntea acoperi-
tă de broboane. Ea îi simte într-o cli-
pită slăbiciunea, știe că nu mai este a-
celași cu cel din cămară, știe că acum
este sufocat de iubire și de îngăduință
și ura crește în ea deodată, încît el nu
apucă decît să-i spună pe nume și ea
simte că acu-l momentul să cîștige, să
treacă la atac, să-l spună tot și ochii îi
scilpesc de bucurie rea și rece, îi scapă
în față că-l un laș care nu și-a ținut
promisiunea și că nu-l va iubi chiar dacă
o omoară, că ea tot la celălalt ține mai
mult și mai mult, și nu apucă să termi-
ne ce are de spus că el și tresare de par-
că i-ar fi azvirilit careva o vadră cu apă
rece în cap, nu se mai clatină, ochii i se
rotunjesc, trupul îi încremenește, pome-
ții îi albesc, apoi se fac roșii, bordo,
mov, întinde brațele ca un orb în aerul
care se ferește în lături, un gol, vidul
se întinde între ei și tac amîndoi cu ră-
sufărările împietrite, se pîndesc o vreme
care pare lungă, fără capăt, clipele

se scurg cu foșnet din nisip risipit pe
geam, liniștea de afară pătrunde între
ei, umple tăcerea camerei, cotcodăcitur
unei găini, un cocș cîntă îndepărtat,
un lătrat ca din altă lume, uguitul unei
turturele din teii din fața casei și deo-
dată, încet ca în vis, ca într-o filmare
cu încetinitorul, ca și cum ei ar pute
într-o pastă care le-ar prelungi mișcă-
rile și le-ar întîrzia vorbele, furia co-
boară pe chipul lui, i-l schimbă înșește,
gura i se deschide largă, o beznă roșie,
umedă și caldă, gîlgîitul strigătului agi-
tînd omșorul, pereții obrazilor, limba
arcuindu-se, silabele, vocalele, consoa-
nele izbîndu-se în dinți înainte de a se
rostogoli în aer, înainte de a cuprinde
tăcerea, de a o sparge în mil de bucățe-
le, de a risipi, de a trece în pridvor, în
curte, de a ajunge la urechile lui taică-
său, stîrnindu-l zîmbetul surprins, bîr-
bătesc — ofensiva lor de data asta! —
împlîntîndu-și ei degetele în marginea
șesalei, izbînd în cal, pășind afară din
grajd, rar, strigătul acela fluturînd la
urechile slugilor, ale bătrînilor, ale ma-
mei sale, apoi în stradă, în sat, babele
clătînd din capete, filozofînd mai apoi
pe marginea întîmplărilor și Nuți pre-
cipitată, încercînd să intre acolo, ajunsă
din spate de vocea bine strunită și clară
a tatălui ei, înghetînd-o vocea aceea în
mijlocul scărilor, „un' mergi fată, doar
nu vrei să te bagi în casa lor”, oprin-
du-se ea, săraca, neputînd să oprească
nimic, simțînd în aer ceva străbun. un
ritual uitat și răscolitor, bărbătesc, și
iarăși strigătul acela răgușit, adiînd și
mirosînd a nenorocire, scuturînd geamu-
rile, întipărîndu-i-se în minte și trezînd-o
multe nopți din somn, cuibărîndu-se a-
colo și stîrnindu-i coșmaruri multe și
grele.

(Fragment de roman)

CIPRIAN FLOREA :

Nocturnă.

● INCURSIUNE RATATĂ

CONSTANTIN MĂRĂSCU

N e-ntorcem de la coasă de parcă
ne-am întoarce din rai, spunea
bunicul tău, de parcă ar fi cli-
tit dintr-o carte rară, carte care nu-ți
trece pe sub ochi (viața îți oferise a-
tîtea prilejuri și atîtea cărți: mai întîi
vecina aceea binevoitoare și necăjită că
din doi copii rămăsese cu casa goală —
unul dispăruse de cancer pe cînd avea
ceva mai mult de zece ani și vădea o
personalitate melancolică, nemişcată,
și din această pricină era de un sarcasm
precoce —, celălalt — un vlăjgan cît
toate zilele, de un blond scandinav, ca
și maică-sa, de altminteri olteni get-be-
get, de pe Dunăre, la granița a trei țări,
unde cocșul cîntă internațional, — mai
mult pe la școli de prin alte orașe, apoi
însurat departe de casă, pe acolo pe unde-
l zvîrlise dumnezeul repartiției guver-
namentale, media și prioritatea de do-
miciliu a proaspetei soții; apoi profeso-
rul de română, intrînd falnic la orele
despre Eminescu și Blaga, de parcă el
i-ar fi descoperit, punînd la dispoziția ta
de copil învățat mai mult cu joaca de-a
războiul, plin de nisip în tenișii pono-
siți, cu treningul tăvălit prin toate as-
cunzîșurile dealurilor din împrejurimi,
Mircea Eliade, Prevert, Masters, Whit-
mann, Neruda, edițiile princeps din Tri-
logia culturii și Trilogia cunoașterii ale
lui Blaga, îndemnîndu-te să scrii; apoi
biblioteca mare a Universității, unde
luai în ordine alfabetică aproape toți
autorii, înghițînd cu lăcomie cărți de
astronomie, filosofie, poezie, politică,

dramaturgie, economie, povești, artă, cri-
tică, proză, istorie, lingvistică, încît
bibliotecarele te cunoșteau de la o
poștă, bucurîndu-se că mai este cineva
care șterge praful de pe unele cărți ui-
tate pînă și de autorii lor, dezamăgit
apoi că după patru ani de facultate reu-
șiseși să ajungi doar la autorii de la li-
tera „D”; apoi biblioteca pe care reu-
șiseși să o încropești în atîta amar de
ani), vedeai un car virfuit cu iarbă și pe
tine îngropat pînă la gît în mireasmă,
dîndu-ți repede cu salivă pe frunte,
să vadă bunica și sudoarea ta de om care
se întoarce de la muncă; cred că
dacă aveai cinci ani, dar simțai nevoia
de a te arăta util și de neînlocuit; ima-
ginea îți rămînea peste ani întipărită
în memorie, deși te depărtaseși într-
altul de satul ăla încît nici măcar ulițele nu
i le mai țineai bine minte; ultima oară
vreo două babe îți dădeau ocol și una
mai îndrăzneală, cu mina la gură. a
mirare, te întreba prevenitor: „A. ba,
muică, al cui ești?”; apoi alți ani și ani,
treceai, ca martor, printr-un proces ca-
lomniațor de stabilirea paternității, pe
cînd încă nu terminaseși liceul nici tu,
nici prietenul tău — inculpatul — și în-
că nu intraseși în rîndul bărbaților; mai
tirziu îți rămînea amintirea ultimei ex-
cursii ca student, o excursie de pomină
(de ce oare, doar componenții grupului
nu erau persoane deosebite — șase fete,
care mai de care mai șterse, și șase bîr-
bați, unii prea deșirați, prea blonzi, prea
bruneți, prea scunzi, notă discordanță fă-

ceai tu, nici frumos, nici urît, nici înalt,
nici scund, nici prea îmbrăcat, nici prea
dezbrăcat, nici prea deștept, nici prea
tîmp, nici prea cuminte, nici prea zăna-
tic, pur și simplu un tip mediu în toa-
te), o excursie la urma urmei anostă,
cu urcușuri dificile doar pentru un om
cu rucsac în spate, stătea în coada șî-
rului indian ce se formase pe cărarea în-
gustă — și înainte erai sfios, te ștaia o-
dată trecînd de vreo patru ori la deal și
la vale prin fața casei pretorului și de
fiecare dată îngăimai „bună seara”, încît
ultima dată te-a oprit („Mă, al cui
ești tu, puță, de trecuși de atîtea ori și
mă salutași?”), era bine clădit, măcar că
trăgea la șazecei de ani și era alb tot
(„Ioană, dă-i fă o pară copilului ăsta”,
strigase el în curte apoi); „He, he, cine
era pretorul înainte — îți spunea mamă-ta
— casă mare, colo unde-i acu' cumpă-
rățiva, i-au luat tot, îl luaseră și pe el,
dar cu timpu' s-a întors; acu' e un om
ca și noi ceilalți” —, ajungeai la o oră
după ce primul din șîrul indian termina
a doua sticlă de bere, la cabana rătă-
cită în cețuri, te mirai cu un aer fîreșc
(cum dracu' s-or fi cocoțat mașinile și
tractoarele pe virful muntelui?), înre-
gistrai cutii de conserve ruginite, pungi
de plastic, stînci scrijelite pentru poste-
ritate, berea cu drojdie excesiv de multă,
bărbile salvamontiştilor, admirația fe-
telor pentru flori, pentru mușchii mun-
tenilor, pentru cerul înseninat dintr-o da-
tă, pentru cîinii prietenoși cu ele, dar
învățași să vorbească lupilor; ascultai

povești la focul de tabără înșăilat de cei
veniți cu corturile, te îndreptai fără tra-
gere de inimă spre podul cabanei, unde
alți treizeci se înghesuiau, culcați numai
pe-o parte, pentru ca toți să încapă, sfo-
rînd în aerul jilav și o idee rînced, te
întindeai în mijlocul grupului tău, unde
de-acum îți cîștigaseși locul, prin limbu-
ția și veselia care te apuca uneori, făcîndu-
te simpatizat de toată lumea, simțeau
formele fetelor care, dintr-o dată, și se
păreau interesante, te trezeai mîngîiat,
apoi sărutat, dezbrăcat cu miini ușoare,
îți înșelai speranțele acceptînd acel act
rapid, pentru a fi apt să-l reîncepi cu
cealaltă (care or mai fi fost și alea nu
știai, nu puteai să afli, mai ales că di-
mineața te trezeai după ce toată ceata
își făcuse de-acum toaleta cu proaspăta
zăpadă ce potopise muntele), le priveai
pe rînd, nu decopereai nici un semn de
recunoaștere, rămîneai posac toată ziua,
purta rucsacul ca pe-o povară merita-
tă, coborînd spre stațiunea care te aș-
tepta cu dușul fierbinte — cerească via-
ță —, cu viliera zănică vișind la vreme
cînd va ajunge studentă, cu televi-
zorul defect; întîlneai din întîmplare
un om vizitor, care nu era altul decît
procurorul ce intervenise zadarnic pînă
la Tribunalul Suprem pentru ca prietenul
tău să fie tată. (Cu ce ocazie în stațiune?
E locul copilăriei mele, urmăream firul
apei, pentru a descoperi unde veneam
de obicei să pescuiesc), treceai mai de-
parte, te mirai că și procurorii pot avea
amintiri, uitai, predai echipamentul de
excursionist la biroul de unde-l închi-
riaseși; două seri te mai plimbai, con-
versai pe teme literare, existențiale, con-
duceai „banda” la tren, rămîneai pe
peron copleșit de importanța ta, îți pro-
gramai un poem lung, lung pe care odată
ajuns la vilă, nu-l mai scriai, citeai două
pagini din Dostoievski, apoi adormea
mai auzîndu-ți bunicul spînd „ne în-
toarcem de la coasă, de parcă ne-am în-
toarce din rai”...

ÎNTILNIREA

FLORIAN MIHALCEA

Plouă. Mă adăpostesc lipit cu spatele de o vitrină întunecată. Mi-e frig. String în pumn biletul pe care l-am găsit, azi dimineață, în cutia poștală. S-a udât, deja. În el nu e decât o oră și o adresă: 21, alea Codrilor. Nu recunoșteam scrisul. Aseară am rămas cu Zamfir pînă tîrziu. Trecuse pe la mine întimplător; tot timpul spunea că avusesse drum pe acolo și urcase să mă schimbăm o vorbă. Dar, sint convins, venea fiindcă mă știa singur. „Cum poți să stai așa, ca un huhurez, toată ziua?” — m-a luat în primire. De fiecare dată cînd venea mă simțeam și mai singur, pentru că mereu apărea în cadrul ușii zîmbind și spunîndu-mi că a trecut întimplător prin cartier, iar eu realizam că i se făcuse milă de mine. Uneori grija pe care mi-o purta mă agasa. Îmi venea să-i trîntesc ușa în nas și să-i spun că sint ocupat, că lucrez la ceva sau că n-am chef de el. Dar știe că am abandonat orice proiect și că seara stau într-un fotoliu cu o carte în mînă, gîndindu-mă la tot ce-a fost; la tot ce s-a întimplat cu doi ani în urmă, cînd Maria era aici și se petrecea mereu cîte ceva. Pe Zamfir îl vedeam rar pe vremea aceea. Vorbeam mai mult la telefon. Seara apărea cu o sticlă de vin la ușa. Îmi făcea cu ochiul și scotea de la spate un buchet de flori pentru Maria.

Aseară încerca să-mi demonstreze că n-aș putea rezista curiozității de a citi o scrisoare deschisă ce mi-ar cădea în mînă sau de a desface o cutie uitată la mine pe birou. Nu puteam să-i dau dreptate. Nu stă în firea mea. Eu încerc, pe cît posibil, să evit tot ce mi-ar putea atinge liniștea.

Plouă tare. Îmi ridic gulerul și-mi string fularul în jurul gîtului. Mă simt atît de ciudat în seara asta, încît mi-e frică să nu se oprească oamenii să se uite la mine. Cînd am citit biletul, eram sigur că n-am să mă duc la adresa aceea, și totuși n-am rezistat pîmbindu-mă pe străzi, prin ploaie. Nu m-am gîndit, nici un moment, pe unde trec, dar acum, lipit de o vitrină, îmi dau seama că am ajuns pe alea Codrilor. Fixez casa de cîteva minute. E o clădire veche, renovată recent, cu cinci nivele. Balcoanele largi se răsfrîng deasupra trotuarului. Ferestrele sint închise. Maria ar fi spus că e o casă în care n-ar vrea să locuiască. Probabil camerele-s prea înalte iar spațiul de deasupra, rîmas gol, te face să te simți ca într-o sală, răcoroasă, de așteptare. Casa pare totuși luminoasă, fațada e vopsită în culori vii și lumina neoanelor lînge stîlpii balcoanelor. Mariei nu-i plac astfel de balcoane. Te simți ca-n stradă.

Dar ce cred eu despre acest gen de balcoane? N-am să intru niciodată acolo. Probabil că acum, de după o perdea, ci-

neva mă urmărește. Vede că ezit, că nu pot să mă desprind de imaginea comună a unei case. Ce importanță are ce părere am eu despre balcoane? Cred că lui Zamfir i-ar place. Ar juca table în sezlongul împletit din nuielă și s-ar uita jos, la agitația străzii, în timp ce ar bea un ceai tare. Eu poate n-aș ieși niciodată în balcon. Poate aș ignora chiar existența lui. Aș putea uita foarte ușor că apartamentul meu are un balcon. Și atunci ce importanță mai are cum e construit? Maria ar ști totul despre balcon și eu aș fi mai liniștit.

Lîngă magazinul unde m-am oprit e o cafenea. Intru să beau o cafea. O comand fără zahăr. M-am așezat la o masă lîngă ușa. De aici pot să privesc în voie clădirea. Acum șederea mea poate avea un sens. Mi se aduce cafeaua. Duc ceașca la gură. Îmi amintesc că n-am băut niciodată cafea neîndulcită. Maria nu o bea cu zahăr. O gust și așez ceașca pe farfuriară. Nu mi-a lăsat nici un gust deosebit. Nu-mi dau prea bine seama dacă-mi place sau nu, Zamfir bea numai ceai. El spune că îi reglează aparatul biliar. Din cafenea clădirea se vede altfel. E mult mai întunecată, greu perceptibilă. Privesc, doar, știind că acolo se află o clădire. Plouă și apa se lipește de geamurile cafenelei. Maria ar fi avut impresia, sint sigur, că însăși tencuiala clădirii se scurge, de fapt, pe geam. Într-adevăr, cafeneaua pare că se mînjește singură cu tencuiala proaspătă a casei, de peste drum. La masa mea se așează cineva; inclin capul, uitîndu-mă în continuare afară. Ușa de la intrare e mai mult deschisă și în cafenea e frig. Zamfir ar striga de fiecare dată: „Inchideți odată ușa aia, că înghețăm aici!” Un client mă privește lung și izbucnește ușa de perte. Pe masă, lîngă ceașca mea, e o altă ceașcă aburîndă. Îmi amintesc atunci că cineva s-a așezat cu puțin timp înainte în fața mea. Maria obișnuia să privească mai înții mîinile cuiva. Abia după ce-și forma o impresie despre mîinile lui, căci după ele „poti foarte ușor să cunoști un om”, i se uita în ochi. Degetele celei din fața mea sint lungi și fine. Probabil lucrează într-un birou, fiindcă unul din degete are o mică umflătură, ce trădează faptul că ține mult timp, strîns, un stilou sau un pix în mînă. Degetele se desfac ușor, apoi se închid în pumn. Vor parcă să să prindă ceva, toate deodată tremurînd ușor; în special unul din ele ce atinge, mîngîind parcă, ceașca de cafea. Ochii îi sint mici și sticloși. Maria ar și ghicit o femeie firavă, veselă și plăcută. Zîmbește cînd îmi întîlnește privirea. Voiam să fiu singur, să contempul în voie clădirea aceea ce se descompune pe geamul umed al cafenelei. Zamfir, în locul

DAN BUREȚIA:

„Coexistență”

meu, i-ar fi destăinuit senzația ce m-a cuprins privind casa de la această masă. Ea zîmbește îngăduitor și-mi spune că, într-adevăr, e o imagine frumoasă, care iese parcă din această cafenea strîmțată și se proiectează... N-am reținut unde se proiectează; îmi este ciudă că mi-a ghicit acest gînd ascuns. Mariei i se aprindeau întotdeauna obrazii, dar îi stătea bine și eu o tachinam de fiecare dată pentru roșeața ei. Mă simt încurcat cînd îmi ating fața cu mîna. Femeia începe să-mi povestească întîmplări vesele și fragmente dintr-o carte citită de curînd. N-o pot urmări. Privesc prin vitrină clădirea de peste drum, ce se scurse o dată cu ploaia pe caldarim. Perdeaua de apă se îndesește, dar dincolo de ea ghicesc o casă mare și veche. Povestesc, la rîndul meu, despre Maria și despre prietenul meu Zamfir, dar nici ea nu mă mai urmărește; mă privește în

ochi și zîmbește. Zamfir i-ar fi propus să meargă la un cinematograful sau să se plimbe prin ploaie; țînîndu-se de mînă, lovînd cu piciorul bălțile, uitînd de frig și de apa ce se scurge cu zgomot prin burleanele cafenelei. Ea ridea, îmi întinde mîna peste masă și ieșim împreună afară, în ploaie, în timp ce cu mîna stîngă îmi țîn strîns, la gît, gulerul paltonului.

Îmi arată casa de peste drum. „Nu, camerele nu sint chiar atît de înalte și au sobe mari”. Părul ud, i se lipește de frunte. Zamfir i-ar fi desprins ușor șuvițele de păr. Ea zîmbește, îmi ia mîna și o stringe în palma ei mică. Locuiește la etajul trei. „Vezi fereastra aceea cu storiile trase?” Mariei nu-i plăcea ploaia. Încerc să mă lipesc mai tare de vitrina de unde priveam, prima oară, casa, dar ea mă trage de mînă și traversăm alergînd strada. Cînd urcăm primele trepte, orologiul catedralei bate rar de nouă ori.

FEMEIA LUI GHIDIRMIC

HORIA DULVAC

Într-un sat din județul P. trăia un gospodar pe nume Ghidirmic. Ghidirmic era un om muncitor, cu porumbul așezat în pătule și nevasta bine prapionită în ogradă. Nevasta era mîndria sa, pentru că Ghidirmic gîndea că femeia unui bărbat e adevărata și nevăzuta lui măsură.

Din acest motiv el era mîndru și mulțumit de sine de ceea ce sătenii gîndeau că „neamul lui Ghidirmic e cam fudul”. Dar neamul Ghidirmicilor mai avea o ciudățenie, acceptată ca ceva firesc, ca un lucru primit de la părinți: femeile Ghidirmicilor nu aveau nume și din această cauză mărturie edificatoare, ca în genul acelor necesare alcătuirii unui arbore genealogic, ori măcar vreo fotografie amărită de logodnă, nu avem. Din acest motiv, femeile Ghidirmicilor, prin tăcuta lor omniprezență, rămîneau totuși greu de depistat și, deși știai că ele încep acolo unde Ghidirmicii se termină nu puteai fi sigur că acolo unde investighezi sint ele sau sint Ghidirmicii înșiși, oarecum întorși, deghizați, ca niște Ghidirmici imaginari, înșelîndu-ne astfel înțelegerea. Ghidirmic însuși, acela despre care vorbim, nu-și denumise nevasta vreodată, chemînd-o la sine prin semne scurte (dar niciodată aceleași, situație de care femeia ar fi putut profita spre a se afirma), ori prin răsufări țuguiate ale buzelor, iar tîrării o numeau pur și simplu „a lui Ghidirmic”.

Mărturisesc că personal n-am zărit-o. De altfel, fascinația pe care o exercită vîsta ei feminitate asupra mea mi-ar fi mistificat-o cu siguranță; o simțeam însă ca pe o aură înconjurîndu-l pe Ghidirmic, Ghidirmic cel mic, cel purpuriu, care așa cum ședea chircit pe vine pe marginea șanțului părea o sîmîntă întîmplătoare aruncată între coapsele unei uriașe cîmpii gînditoare. Însuși Ghidirmic îi interzice să-și arate vreodată trupul extrem de fertil vreunui ochi hoțesc de străin sau săten, ochi ca o sîmîntă vicleană ce-ar fi putut s-o fecundeze, rodînd într-însa un nume pe vecie, stricîndu-i astfel reputația neamului. Din această cauză ea se ascundea mai tot timpul în dosul ogrăzii, printre duzi, fîntini și pătule, în timp ce spatele lui Ghidirmic se încorda la poartă ca o stîncă bătută de vînturi.

Pe drum treceau săteni holbați, cocoșați ori destepti. Dumniștii se prăbușeau în vreun șanț, ameiții de libertate, ca niște fluturi de lampă. Puteau fi văzuți clipînd des în lumină, iar dacă îi loveai cu piciorul își umpleau pipa cu

recunoștință, risipindu-și privirile lor scăuncase ca niște semințe ce-ți se agăță de rever. Ghidirmic privea chircit în fața porții acest spectacol și da cu zarul. După cum îi venea zarul își atenționa nevasta cu un țîrlit al dinților, cu vreun semn de sprinceană, ori pur și simplu desființînd neînțelegerea dintre ei cu o privire. Atunci ea se ascundea mai bine printre duzii subțiri, risipîndu-se lîngă pătule și fîntini, atît de diluată privirii încît nimeni n-o vedea. Tot cu zarul Ghidirmic își programa lucrările agricole, negreșînd niciodată, norocul, femeia, ogorul fiind în mîntea lui ciudată aceleași, tratîndu-le cu indiferență, ba chiar confundîndu-le uneori în mod stupid.

Relaxarea principală a lui Ghidirmic o constituia nu televizorul, ci contemplarea cerului. Serile cînd asfințitul se prăvălea cu un animal sîngeros peste coapsele netede ale cîmpiei. Ghidirmic se chireea tot mai strîns pe vine, în buza șanțului, ca o sîmîntă care se ascunde bine în brazdă. Privit de un observator exterior,

cu gura ridicată spre cerul forfotind de rea un straniu pește albastru cu operculii înțelesuri, ca un acvariu, Ghidirmic părea un straniu pește albastru cu operculii deschizîndu-i-se ritmic, înghițînd spații. Cerul tremura deasupra lui ca surisul unei femei înțelegătoare, învelîndu-l tandru și curb cu minghiera sa de miracole.

Adevărul e că Ghidirmic nu înțelegea mare lucru. Cerul, ca și zarurile, constituiau prin exterioritatea lor oglinzi întoarse ale sufletului. Iată de ce ziua cînd acestea începu să înțeleagă întîmplarea luă sfîrșit și simți apropierea de gheață a femeii. Zarurile arătară tristețea sufletului, semn că umbrele încep să se destrame. Părea că o frumoasă stea căzătoare, cu coadă blondă, desenează pe niște ceruri interioare un cuvînt impentrabil și surizător. Atunci Ghidirmic înțelese că penibilul lui pelerinaj se apropie de sfîrșit.

Și, ridicînd ochii de pe pămîntul asupra căruia stătuse toată viața aplecat ca un semn de întrebare, își privi în față cu toată îndrăzneala, femeia.

ESEU

denumeste romanul cu intriga clasica si multe personaje, care cere cititorului pasivitate fata de „iluzia literara”. Fenomen analizat de Friedrich von Blankenburg inca din 1774 in ale sale *Versuch über den Roman*. Caci Max Frisch uzeaza cu dezinvoltura de maleabilitatea limbajului, textul sau identificandu-se, pe rind, cu el insusi; sau cu lumea. Astfel, actul lecturii devine, pentru amintitul cititor, o aventura in sine, totul se desfășoara la nivelul unui ciudat „ce-ar fi dacă”, substanta a leit-motivului „imi imaginez” („väd”), de fiecare data plasat la timp pentru ca lumea (= obișnuința) celui ce lectureaza sa nu se produca.

In acest demers scriitorul își construiește un personaj (de fapt, un dublu personaj) bazat pe libertatea omului sartrian „condamnat in fiecare clipa sa inventeze omul”: „Fiecare om inventeaza mai devreme sau mai tarziu o poveste

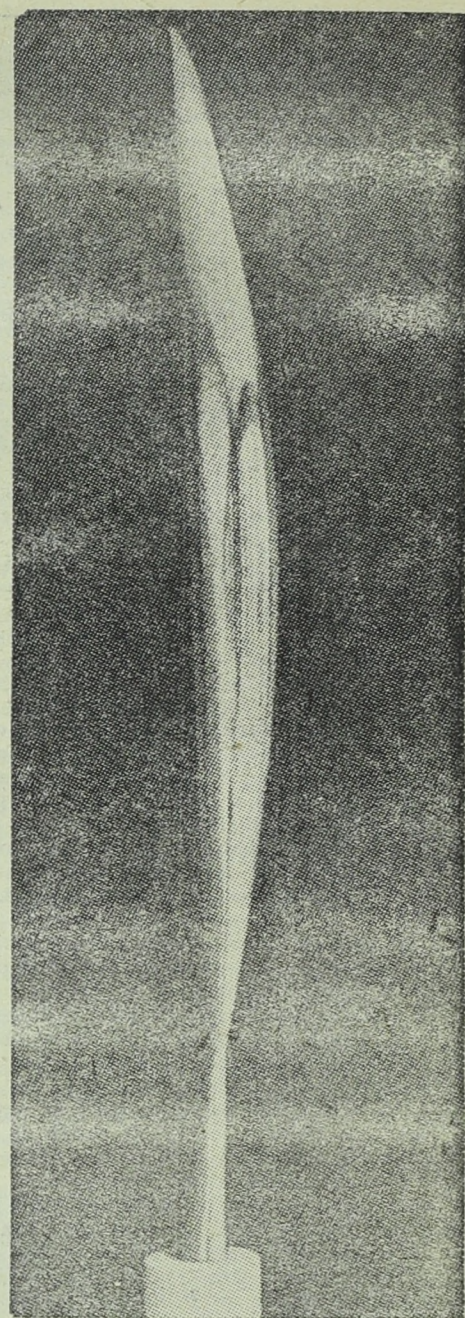
tețe nu urmărește suprimarea celorlalte. Ele coabitează armonice, fiecare devenind suport al acțiunii (imaginației) celei de-a doua: „Enderlin cu invitația lui la Harvard” / „Gantenbein pe Krumme Lanke — Gantenbein într-o boutique Dior”

In acest context, Max Frisch recurge la nesfârșitul proteism al jocului (cu o vădită aluzie la sentința shakespeareană: „lumea-ntreagă e o scenă”). „Încerc poveștile ca pe haine” spune la un moment dat Enderlin/Gantenbein; rămâne însă întrebarea dacă „poveștile pe care mi le pot imagina nu sînt totuși viața mea”.

Actul de voință al imaginației devine la Frisch purtător al funcției mnemotice, redevabilă odinioară celebrei marelene proustiene. «Phantasia» succede «Mnemosinei». Din convențional, din succesiunile stereotipe ale evenimentelor zilnice se evadează prin actul imaginativ. „Numai prin viclenie, prin invenție ingenioasă s-ar putea evada din labirint, cum au încercat Daedal și fiul său Icar” — scrie Hocke (*Manierismul în literatură*). Imaginația lui Gantenbein poartă amprente adesea ironice. Din această perspectivă, motivul *doppelgänger* recapătă o valență în plus prin ridicarea semnificației sale de la nivelul psihologic sau filozofic la cel estetic, al creatorului dedublat.

Provocându-ne la un imens joc de șah, autorul, identificat adesea cu propriul personaj, își modelează textul în consonanță cu figura jocului. Fotografie, colaj. În fond, Gantenbein este un «orb care vede», cecitatea nefiindu-i decît o mască, un rol în jocul pe care și-l asumă, convins fiind că „ceea ce convinge nu sînt realizările, ci rolul pe care îl joci” pentru că, deși „nu e timpul povestirilor la persoana întâi [...]”, totuși viața omenească se împlinește sau eșuează prin fiecare eu și nu în altfel”.

POMPILIU CRĂCIUNESCU

MAX FRISCH — LECȚIA. DESPRE IMAGINAȚIE

„Modelez lumea.
Adulmec prada.
Noaptea în fericire mă despoii;
Eul-Idée nici pulberea, nici moartea
nu-l pot otrăvi sau întoarce-
napoi”

Gottfried Benn, Sinteză

Ceea ce dintru început frapează într-un roman precum *Numele meu* fie Gantenbein al lui Max Frisch este mănua pe care autorul o aruncă cititorului care degustă romanul fluviu al secolului trecut, romanul impresionist al secolului nostru sau — termenul aparține lui Lech Budrecki — „iluzionismul german”. (Prin aceasta, criticul polonez

despre care crede că ar fi viața sa, sau un șir întreg de povești”. Acest lucru se întâmplă, pare să sugereze Frisch, în funcție de disponibilitățile imaginative ale fiecăruia. Așadar, cu cît mai multă imaginație, cu atît crește capacitatea de transformare într-un alt eu. Tocmai pe un asemenea fenomen se sprijină existența lui Gantenbein, creația (mobilul creației) lui (pentru) Enderlin. „Actul de naștere” al orbului se face simplu, în genul celui „ça débuté comme ça” celinean: „Numele meu fie Gantenbein”!

Interesant la scriitorul german este că, intrînd în plin motiv *doppelgänger* — foarte prolific de altfel, vezi Chamisso (Peter Schlemihl) Poe (Wilson), Dostoevski, (Goliadkin), Pirandello (Matia Pascal) — nici una dintre cele două exis-

CRONICA

CĂRȚI ALE FOȘTILOR NOȘTRI REDACTORI

Ioan Morar

VARĂ INDIANA

Editura Albatros, 1984

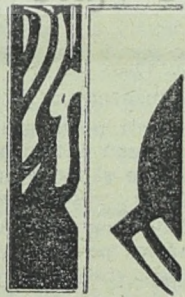
Valului bucureștean al *Cenaclului de luni*, Ioan Morar îi opune în ultima sa apariție o poezie dig, o poezie de taleză neclintită, un iceberg care își urmează nestingherit calea către larg, către lumea sălbatică a tropicelor în care se va topi într-o ploaie binecuvîntată. Așa cum îi place să-și numească poezia, ea este o „sălbăticie în descreștere” sub ochiul pervers al Misionarului care va îmblîzni o Americă abia întrezărită, dar de o mie de ori mai civilizată în libertatea triburilor de culegători și pescari.

Puține, foarte puține personaje în volum. Copilul Proust, sora Melania, Descartes („părintele literaturii”), Ariel și inevitabil „Cain fratele tău, Naratorul”. Galeria literară este completată perpetuu prin imaginile torențiale ale eroului liric, mai precis ale discursului liric care ar putea continua la nesfârșit și în absența Autorului: „Eu plec. Rămîne o fotografie în care îmi cresc în truna / părul și unghilele.”

Un obiect important din recuzita poemelor este cartea „Cartea de piatră” pe care sălbaticul o va găsi în vatră în locul focului și — pentru a se încălzi pe sine și pielea sa — o va semna Sau cartea terapeutică, alchimică, existențială: „Puține sînt cărțile pe care n-aș fi putut să le scriu / versurile care să fi salvat vieți omenești.” În

Ioan Morar
vară indiană

BCU Cluj / Central University Library Cluj

editura Albatros

EUGEN DORCESCU

CULEGĂTORUL
DE ALGE

facla

mîinile sorei Melania poezia este un leac miraculos, o esență vitală pe care poetul cu generozitate o ia și pe furis o împarte colegilor de salon și de literatură.

Pentru el literatura este un mod de a fi, un mod moral de a fi. Preaplînul interior este o aventură apăsătoare. Poezia ținește peste marginile vasului conștiinței lirice: „Eu nu am trufia să cred în durere fără martori / și scriu.” Volumul se va încheia cu o frază asemănătoare bucății de catarg care va duce spre țărîm supraviețuitoarei cumplitului naufragiu al existenței: „Mîna scrie și scapă.” Demonul indoielii despre care vom mai vorbi nu lasă totuși limpezii aceste ape ale dialogului prin literatură. Există coeficientul firesc de reținere în fața dezvăluirii și comunicării totale: „Nimic nu tulbură mai tare decît o prezicere: „Comparațiile nu mai au rost / Glasul tău va fi singurătatea ta.”

Poetica lui Ioan Morar este chiar modul de a rosti. Constrîngerea în fața unei anume forme este poezia acestei constrîngeri. „Legile poemului îl biciuiesc, dar îl și hrănesc”. Vorbînd despre sonet ca despre un obiect de preț din vremea apusă a Parnasului perfecțiunii forme, gura zăbovește asupra durerii pe care n-o poate strîni în retorta unei forme fixe. Poetica sa deci este însăși vorbirea, spunerea. Poemul este o avalanșă de înțeleșuri și stăvilirea acestor înțeleșuri se poate transforma, după caz, în Artă sau Neant: „Astfel te așteaptă răbdătoare moartea / Și îți vorbește într-o mie de limbi.” Sigur, poemul în mîini iscusite conține alchimia îmbătrînirii. Funcționează ca practică magică. Cineva scrie un poem în oglindă (copilul Proust) iar tu, cititorule, ai două aventuri simultane: aceea de a citi (de a trăi în timp ce trăiești, deci de a îmbătrîni) și aceea de a citi ce citești (propoziții cărora nu le pasă se pare, de timp). Dar iată versurile: „... fiul dînsei / scrie exact acest poem în oglindă / și în timp ce l-ai citit ai îmbătrînit / inevitabil; Marchiza ieși la ora cinci.”

În această poetică liberă a spunerii există to-

tuși o nuanță restrictivă, cu toate că ea este văzută ca o neputință, ca un prag presărat cu cucuie, obiect absolut ridicol într-o casă a levitației: „Dar cine ar putea să construiască un poem / după o singură lege — / vers minunat peste vers minunat?” „Eu doar aș vrea să scriu o carte sălbatică, / iubită, cu pagini care să înghită / toate cuvintele lumii”.

O atracție deosebită resimte poezia lui Ioan Morar pentru indoială, proba de toc a existenței umane, conștientă de ea însăși. De la irizări sumare. „Știu nesăbuita / cu care lași dinții mici ai indoielii / să roadă în cele ce crezi” sau „ochii mai înroșiți väd prin aburul subțire / al indoielii”, pînă la instaurarea acestui mecanism mental ca principiu fundamental al artei literaturii. Versurile respective au vigoarea unui postulat: „... literatura începe / de la un dubiu, părintele literaturii e Descartes.”

De fapt doi par a fi părinții literaturii scrise de Ioan Morar: Descartes și Rousseau. Primul îl învață pe poet să se îndoiască de sine, al doilea să se îndoiască de ceilalți. Unul îl învață arta de a gîndi, celălalt arta de a trăi, de a fi în lume. Dacă pentru poezia generației '80 cîmpul de bătăie predilect era orașul tentacular cu poezia oboseli boulevardiere și a ironiei de containere și marcare, pentru poetul în discuție spațiul existenței sale este unul sălbatic, ecuatorial și rupestru. Obiectele sale de iluminat nu mai sînt clasicele neoane, ci făclile, candelarele și mai ales focul care adună în jurul său populația candidă a peșterilor primordiale, bucurînd-o cu pictura șovăitoare a umbrelor care pipăie pereții de calcar.

Erotica lui Ioan Morar este scopul devenirii istorice, dar și sfidarea fățișă a acestei devenirii. Poetul peregrinează din dulcile vremi ale pescuirii cu mîna în pietele de sclavi, trecînd apoi în fruntea unei răscoale, clădînd cetăți. Intemeind religii și culturi, regretînd mereu boarea dulceagă a fumului colibei, paradisul perechii care va întemeia, cu nevinovăție, o lume.

ARTA FRAȚILOR LUMIÈRE

A devenit aproape un loc comun afirmația că frații Lumière sînt doar inventatorii unui mijloc tehnic, iar istoria filmului ca artă începe abia cu Méliès. „Frații Lumière au fost simpli meșteșugari” care numai accidental au demonstrat forța ecranului, scrie J.H. Lawson în *Film și creație*. O apreciere asemănătoare întîlnim și la Ion Barna: „... pe plan artistic Lumière nu creează nimic: el descoperă doar posibilitățile elementare pe care le oferă aparatul inventat de el: acela de a realiza o cinematografie a realității și proiectarea ei. Méliès este primul creator în cinematografie...” (subl. I.B., în *Lumea filmului*).

Departa de mine gîndul de a diminua în vreun fel rolul jucat de Méliès, dar mi se pare că, acceptînd fără rezerve această largă răspîndită opinie, se face o nedreptate fraților Lumière. Privind astăzi primele lor filme, realizate în 1895, nu putem să nu observăm reale calități artistice la unele dintre ele. Pentru exemplificare am ales trei titluri: „L'Arrivée d'un train en gare de La Ciotat”, „Démolition d'un mur” și „La Sorti du port”. După cum se observă, nu mă voi referi deloc la cunoscutul „L'Arroseur arrosé”, unde există un story și o mizanscenă explicită, ci la acele filme considerate simple înregistrări mecanice. Dar, sînt ele doar înregistrări mecanice, avem de-a face doar cu o performanță tehnică?

Plăcerea cu care le urmăm astăzi nu este provocată de vreun farmec ce ține de „ancien”, dimpotrivă, aceste filme se arată mai proaspete decît producțiile „artistice” ale anilor următori. O paralelă va fi edificatoare. În muzeele de etnografie se întîlnesc numeroase unelte și instalații datorate ingeniozității populare. Despărțite de funcția lor utilitară pot fi văzute mai ușor ca obiecte posedînd o formă frumoasă, ca obiecte

estetice. La fel se petrec lucrurile și cu filmele lui Lumière. În momentul în care funcția de reproducere documentară a unui crimei de realitate încetează, apare valoarea artistică, se pune în evidență forma frumoasă. Doar ochiul educat al spectatorului de azi poate recepta ceea ce contemporanii lui Lumière nu vedeau din cauza senzaționalului. Pentru noi nu este nimic extraordinar, dimpotrivă este foarte firesc, să vedem un tren sosind într-o gară, o barcă ieșind în larg etc.

Compoziția cadrului și unghiul de filmare reprezintă prima treaptă spre descoperirea unei structuri semnificative în cele trei filme amintite mai înainte. Cadrul, delimitînd imaginea, cuprinde doar elementele plastice și narative necesare, iar compoziția propriu-zisă dovedește măiestrie. Trenul înaintează pe diagonală dreapta-sus, stînga-jos, ocupînd o jumătate a ecranului, lăsînd liberă cealaltă jumătate pentru mișcarea personajelor, în primul film, iar în al doilea cadrulul strîns contribuie la scoaterea acțiunii din banal și contingent și trecerea ei în planul paradigmaticului. G. Sadoul vede în „La Sorti du port” mai mult decît un rezultat mecanic: „Cadrul, original și foarte izbit, plasează într-unul din unghiurile superioare ale tabloului pe cele două doamne Lumière cu pruncii lor. O vădită poezie se desprinde din acest tablou” (*Istoria cinematografului mondial*).

Montajul în cadru, această descoperire relativ recentă a limbajului cinematografic — după cum am fi tentați să credem —, se află în nuce la Lumière: „Obiectivul nu se deplasează, dar obiectele sau personajele se apropie și se depărtează de el fără încetare. Această continuă variație a unghiului de privire permite să se extragă din film o serie întregă de imagini tot atît de diferite ca și planurile succesive ale unui mon-

ta) modern” (G. Sadoul).

Dar mai mult decît montajul în cadru, modul de selecție și decupare a unor anumite „acțiuni” din continuumul realității înconjurătoare dovedesc o bună intuiție a specificului limbajului cinematografic. Vom înțelege mai exact performanța lor dacă ne vom aminti că un „film” dura doar un minut și era realizat dintr-o singură filmare, sau cum am spune astăzi, era alcătuit dintr-un singur plan. În „L'Arrivée d'un train en gare de la Ciotat”, începutul filmării este astfel ales încît să existe un moment de așteptare (citiți, vă rog, suspans), apoi un moment al „înțelegerii pericolului”, un punct culminant al „spaimii”, cînd trenul se apropie de spectatori și „happy-end”-ul: trenul s-a oprit, călătorii coboară... În „La Sorti du port” vedem barca la început în prim plan și o urmăm cum se îndepărtează, săltată de valuri, spre larg, spre necunoscut... Putem spune că este primul film cu final deschis! Demolarea zidului a fost surprinsă în cele trei momente esențiale: eforturile repetate ale muncitorilor de a clinti zidul, prăbușirea învăluită într-un nor de praf și, în cele din urmă, zidul culcat la pămînt.

Cele trei filme, deși cu acțiuni extrem de simple, se pot totuși descompune în momente cu roluri dramaturgice diferite; în mic, există o expozițiune, un punct culminant și un deznodămînt. Un asemenea rezultat nu poate fi urmarea unei înregistrări mecanice întîmplătoare. Meritul artistic al lui Lumière stă în a fi știut să filmeze în așa fel subiectele alese încît să dezvăluie structuri semnificative. Filmele spun mai multe decît arată. Dincolo de detaliile concrete se descoperă o esență ce se cere interpretată. Sosirea unui tren în gară nu mai este doar sosirea unui tren, dărîmarea unui zid nu mai este dărîmarea unui zid oarecare...

În spatele unor aparent simple înregistrări mecanice se insinuează o regie ascunsă, subtilă, se ghicește o anumită intenționalitate — pentru discuția de față nu contează dacă ea a fost conștientă sau nu.

LUCIAN IONICĂ

Ecaterina Oproiu

„Cerule instelat deasupra noastră”

„Cerule instelat deasupra noastră și legea morală în noi” — iată un motto elegant. Dacă el devine sau nu o ironie în felul în care este aplicat personajelor din piesa care, curios, poartă ca titlu doar prima parte a acestui motto, este o chestiune de interpretare.

Lupta împotriva unui mecanism care absoarbe umanul poate fi unul din leit-motivurile intrigilor mărunte din piesă. Există un transfer al simbolurilor și chiar al semnificațiilor. Cerule instelat trece foarte rapid de la ipostaza sa de simplitate naturală în psihologia personajelor la simbolul unui dantelel canelabru de lux care nu răspundește tot atîta lumină, dar se potrivește mai mult decorului. În această etapă, personajele renunță la cea de-a doua parte a formulei amintite și „legea morală” devine un scut de apărare împotriva propriilor himere. Eroii se descoperă ca scoici uscate pe dinăuntru la lumina aceluși cerule instelat al jocului în societate și-și caută disperată, dacă nu perlele, atunci măcar grăuntele de nisip ce s-ar fi putut transforma în perla. Stresul este favorizat de o civilizație tipic occidentală, o civilizație care l-a întrecut pe om, încît „natura lui e strînsă în pantofii prea mici la fel ca picioarele chinzoaicelor”, după expresia lui Galsworthy. Aceasta este și senzația pe care ne-o dă și piesa Ecaterinei Oproiu. Însă, după ce a existat un „Doi pe un balansoar” este destul de ușor a observa o temă comună — lupta împotriva mecanismului ce s-a transformat la Eugen Ionescu în teatru al absurdului. Însă, Eugen Ionescu, în loc să spună „Cerule instelat deasupra noastră și legea morală în noi” pentru a scoate la suprafață scheletul ideatic al piesei, el face demonstrația veridicității unei fraze absurde cum ar fi, de exemplu, „nu întotdeauna cînd sună la ușă este cineva care sună pentru a i se deschide” sau „de ce în ziar se dă întotdeauna vînta persoanelor decedate și niciodată a celor nou născute”.

Piesa Ecaterinei Oproiu impresionează prin acel apolonic care se degajă dintr-un dionisiac fals constituit. De aici provine și o anumită transparență psihologică a personajelor.

ADRIANA LEFTER

Spațiul nu ne permite citarea, spre exemplificare, în întregime a poeziilor fugii rousseauiste înapoi, în trib, printre cuvintele și gesturile vinătoare, agriculturii, dar mai ales în acea limbă sălbatică, necunoscută, limba care nu cunoaște ironia și calamburul. Limba miraculoasă a frăției și iubirii perpetue. Nu ne putem opri să nu dăm titlurile acestor poezii superbe: *Vară indiană*, *Nelinește fără simburii*, *Cele de trebuință*, *Valul troian*, *Lupta lui Eu cu Tu*, *Cuvintele tribului*.

Din amplul poem, un fragment spre edificare: „Să ne îndepărtăm de trib, să ne hrănim cu faguri sălbatici, cu piine crescută în copaci. Să uităm cuvintele tribului, / să nu vorbim despre nebunie, ea vine. Împinge pădurea / în vatră, fiarele în corturi, apa în culcușul de blănuri; / O noapte feerică la lumina trupului tău: îmi voi trece povestirile vieții / prin foc, voi cînta într-o limbă nouă”.

Aceasta „Limbă nouă” cu care volumul lui Ioan Morar se adresează cititorilor săi sperăm să fie și suflul necesar, purificator al poeziei noastre de azi, căreia puțină retorică i-ar face bine, credem, mai ales că „și moartea face puțină retorică: un gust de pămînt”.

MIHAI OCTAVIAN IOANA

Eugen Dorcescu

CULEGĂTORUL DE ALGE

Editura Facla, 1985

Universul poeziilor cuprinse în cel de-al patrulea volum de versuri* (urmînd după *Pax Magna*, *Desen în galben*, *Arhitectura visului*) al lui Eugen Dorcescu rămîne același în datele lui fundamentale, atmosfera și problematica volumului fiind în legătură evidentă cu creațiile anterioare. Poemele reunite sub titlul *Culegătorul de alge* sînt, în esență, expresia dezideratului poetic al „descoperirii de sine”, al statorniciei și sincerității lirice: „Totu-i să fii în stare să-ți găsești / Pe-acela care ești / Pe-acela care / E dincolo de cruguri, de povești. / De curgere, rotire și uitare”... (Prolog). Avem de-a face cu o regăsire a lirismului prin contesiunea în peisajul perceput ca stare spirituală. Poetul ni se dezvăluie în ipostaza eului integrat într-un decor, cînd vag, aproape ireal: „Atîns de malădie ca de-o spadă, / Însingerez deșertul de zăpadă, / sub arcurile zării, violetă” (*Culegătorul de alge*, IX), cînd concret: „Lîngă Arcul normand, / în pragul cafenelelor galeze, / ai-întreagă-întinderea mării / la piept” (*Mazara del Vallo*).

Natura cu marea, stîncile, rîul, sălcile, muntele, pădurea, șesul sau cetatea, „burgul” cu ulițele, turnul, zidurile, pietrele — ca elemente ale unui spațiu simbolic — reprezintă cadrul confesiunilor și al meditațiilor lirice pe tema iubirii, a uitării și regăsirii, a destinului individual sau colectiv, a integrării în univers: „De veacuri, luna picură pe prund / și rîul se destramă în pustiu, / ca o spirală-n vid, ca un crochiu / Crochiuri sîntem. Singuri înotînd / într-un ocean de beznă, larg și blind, / într-un ocean matern, primordial... Întoarce-te spre mine, ești un val (*Culegătorul de alge*, VI).

Cele mai reprezentative direcții tematice sînt concentrate în ciclul de șaisprezece poeme care dă titlul volumului.

Nu întîmplător, ca capătul unei călătorii lirice, țintind spre statornicie, ultimele versuri ale volumului transcriu gîndul identificării poetului cu „dulcea, carpatica, împădurita-ne patrie / nepieritoare” (*Mazara del Vallo*).

Eugen Dorcescu este, în pelerinajul său liric, un vizual, iar capacitatea de a percepe nuanțele inefabile („O, verde indicibil”) ale culorii și luminii este la el o dispoziție structurală.

Volumul de poezii *Culegătorul de alge* se remarcă, în ansamblu, prin fina sugestie intelectuală a motivelor și a inspirației, prin tehnica discretă a destăinuirii, prin eleganța stilistică.

Constantă ca suprafață tematică, poezia lui Eugen Dorcescu cîștigă, prin acest volum, în profunzime, în expresivitate

Cercetător științific DOINA BABEU

Victor Neumann

VASILE MANIU MONOGRAFIE ISTORICĂ

Editura Facla, 1985

În timpul revoluției de la 1848, un tînăr intelectual lugojean, stabilit la București asigură legătura dintre Nicolae Bălcescu și patrioții bănățeni, în frunte cu Eftimie Murgu. Era jurnalist și publicistul Vasile Maniu (1824—1901) care datorită cercetărilor sale istorice va fi ales în 1876 membru al Academiei Române. Deși meritele sale ca revoluționar pașoptist și cărturar erau într-o anumită măsură cunoscute, lipsea pînă acum o monografie consacrată acestei personalități. Este meritul pasionatului cercetător Victor Neumann din Timișoara de a fi sintetizat printr-o temeinică prezentare viața și opera lui Vasile Maniu. Car-

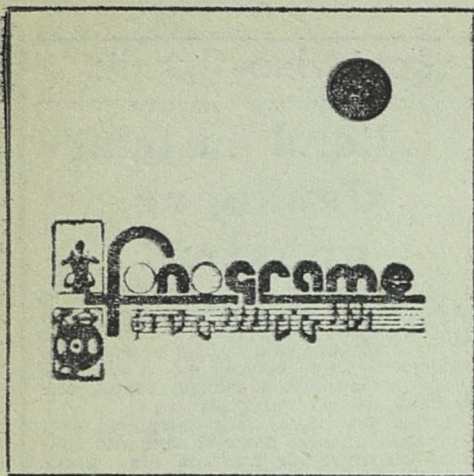
tea intitulată: „*Vasile Maniu. Monografie istorică*” a apărut recent la Editura „Facla”.

Cunoscînd bine curentele de idei europene din secolele al XVIII-lea și al XIX-lea, tînărul istoric face o prezentare avizată a formației intelectuale a înflăcăratului patriot V Maniu și relevă rolul său deosebit în realizarea unității revoluției române de la 1848. Pe baza unei documentații largi se analizează activitatea sa publicistică, discursurile sale publice și intervențiile avute în reuniunile cărturărești. Nu mai puțin importantă este relevarea rolului fostului pașoptist în viața politică a României în a doua jumătate a secolului al XIX-lea. Stabilit definitiv la București, el atrage mereu atenția opiniei publice ce a românilor din Transilvania și Banat, care erau supuși unui regim nedrept de aspirare națională. Pe poziții patriotice progresiste s-a situat V. Maniu și în cadrul activității sale parlamentare desfășurate în anii 1876—1888. Piedind pentru aplicarea în practică a unei concepții profund democratice, în virtutea căreia „naționalitatea este un element vital care se impune ca idee dominantă la constituirea statului politic”, el proclamă înțelegerea între națiuni ca principiu etern. Față de imperiile hrăpărețe austro-ungar și otoman, parlamentarul român manifesta un ascuțit spirit critic.

Un capitol substanțial al monografiei lui V. Neumann este consacrat scrierilor istorice ale pașoptistului lugojean. Cercetînd atent studiul intitulat „Dizertațiune istorico-critică și literară” tractînd despre originea românilor din Dacia-Traiană, tipărit la Timișoara în anul 1857, exegetul relevă atît meritele lui Vasile Maniu în prezentarea originii și istoriei poporului român, cît și limitele concepției sale care se afla sub influența curentului latinist. Cu același discernămînt sînt analizate și alte scrieri ale istoricului studiat, inclusiv un amplu proiect privind elaborarea unui tratat despre trecutul Banatului. Cu regret trebuie să menționăm aici că o asemenea lucrare de sinteză a rămas pînă în zilele noastre un deziderat care își așteaptă înfăptuirea. Aceasta cu atît mai mult cu cît prezentarea denaturată a istoriei acestei provincii românești se poate constata în multe lucrări apărute peste hotare, dintre care unele tipărite în ultimii ani.

Autorul monografiei prezintă de asemenea și activitatea lui V. Maniu ca actor și dramaturg. Un aparat științific amplu riguros întocmit, o selecție din publicistică și alte documente, ilustrații, un indice precum și un rezumat în limba germană întregesc textul studiului. Prefata purtînd prestigioasă semnătură a lui Paul Cornea susține debutul editorial al inimosului istoric bănățean. Să lătmăm și noi apariția acestei reușite monografii istorice și ne exprimăm speranța că ea va fi urmată de noi lucrări elaborate de acest autor aflat pe drumul unei promițătoare afirmări.

Prof. univ. dr. WILLIAM MARIN

Clubul de jazz de la Casa de cultură a studenților din Timișoara își are originea în Clubul studențesc „Gramofon” care a fost înființat din toamna anului 1977 la Facultatea de electrotehnică, apoi în 1978 la Clubul Universității, iar din toamna anului 1979 la Casa de cultură a studenților Prin strădaniile lui Ioan Pop și Nicu Măndea, s-au impus două cicluri interesante: în audiciențele săptămânale de luni seara: „Istoria jazzului” și „Personalități ale jazzului”. În 22 septembrie 1979, cu sprijinul lui Cornel Secu, metodist la Casa de cultură a studenților, și Ioan Băcălete, în acea perioadă redactor „muzical” al revistei „Forum studențesc”, se împlinește un vechi deziderat al club-manilor studenți: organizarea unui prim concert de micro-istorie a jazzului susținut de formația GRAMOFON. Cu acest prilej Nicu Măndea face cunoscută spectatorilor numirea lui Ioan Băcălete în conducerea clubului.

Luându-mi rolul în serios, am încercat o diversificare a audicienților bîndure, prezentînd în premieră, discuri de jazz aflate în pregătire la „Electrecord”, înregistrări din concerte autohtone cu participarea unor protagoniști ai acestor imprimări, seri de bassa-nove, filme etc. În scopul dinamizării activității de club și impunerii lui în viața cultural-artistică a municipiului, conducerea se orientează spre organizarea unei bogate activități concertistice, de largă audiență în rîndul tinerilor. Are loc în 18 decembrie 1979 un concert cu Ioan Florin Crăciun — Liviu Butoi și Quartetul Ion Baciu jr. Spectacolul este urmat de un jam-session care durează pînă la orele 5,30 dimineața. „vinovatul” principal fiind Eugen Gondî, re-stabilit de cîteva luni în orașul său natal. Pe afișul acestui concert apare pentru prima dată simbolul CJT al noului club de jazz, realizarea aparținînd lui Bolta Barra, care devine, pentru o lungă perioadă de timp, principalul grafician al clubului.

Simbolul este reluat pe hîrtii cu antet, plicuri, legitimații, invitații, felicitări și mai tîrziu, pe cele două „generații” de tricouri cu însemnele clubului. Acțiunea concertistică este dublată de una grafică, fiecare concert fiind popularizat printr-o nouă variantă de afiș. Beneficiarii acestei prime orientări au

fost Eugen Gondî — Liviu Butoi, Bratu Bănică și Dixielandul Casei tineretului din Timișoara, Modal Quintet din Cluj-Napoca.

În toamna lui 1980, cu aportul graficianului Sergiu Nicola, are loc lansarea afișului — tip pe mai multe fonduri de culoare (pentru a distinge un concert de celălalt), care va fi folosit în următorii doi ani.

Campația publicitară anunța de fapt ofensiva concentrată a clubului timișorean, aceasta culminînd cu organizarea primelor ateliere de jazz cu participare internațională, cînd alături de banalul afiș stradal se lansează un poster-ul în limba engleză al evenimentului, adică „INTERNATIONAL JAZZ WORKSHOP TIMISOARA”.

Dar pînă la această dată (7 aprilie 1982), au onorat și au fost onorați în condiții organizatorice financiare și de... protocol demne de invidiat următorii artiști și formații (în ordine cronologică): Puiu Lazanu — Liviu Butoi (program de bossa-nove) Bratu Bănică și Dixie-Group, „noul” Gramofon (Eugen Gondî, Liviu

Butoi, Toni Kuhn, Bela Kamocsa) — avînd ca invitați pe Paul Weiner, Bebe Jivănescu — Post Scriptum, Quartetul Eugen Gondî, Dixie-Group — Trio Eugen Gondî, Creativ, Post Scriptum — Trio Johnny Răducanu, Trio Ion Baciu jr. — Constantin Ulinici — Eugen Gondî (două zile consecutiv sala arbiplină), Reflex (Sibiu) cu Marilena Oprinescu și Nicolae Ionescu (conducerea muzicală), Nimbus (Brașov), Cvintetul Liviu Butoi, Johnny Răducanu — Dixie Beșița, Creativ (Constanța), Marius Popp — Alin Constanțiu — Eugen Gondî, Crepuscul — Post Scriptum și, din nou, M. Popp — E. Gondî — A. Constanțiu (în scopul pregătirii programului lor pentru Festivalul de jazz de la Istanbul).

În primăvara lui '82, în vederea organizării unui concert memorial Bill Evans, avînd ca protagonist pe Paul Weiner, alături de Eugen Gondî, ne-am găsit într-un impas organizatoric datorită inexistenței unui basist de marcă, la înălțimea pretențiilor artistice ale acestui spectacol.

Răsfoind o ediție mai veche a „Jazz Man's Reference Book” și extrăgînd cîteva numere de telefon, sortii au decis asupra lui Berkés Balazs, profesor de contrabas la Conservatorul de jazz din Budapesta, care la apelul nostru telefonic ce indica simplu: „7 aprilie, Timișoara, România”, a răspuns: „OK!”.

Succesul primului atelier de jazz internațional, priza la public, ospitalitatea

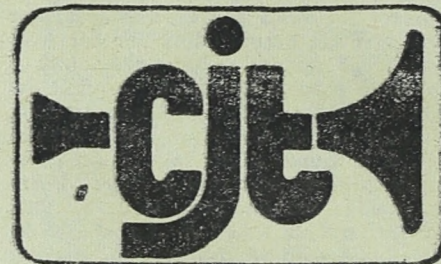
cu_m fi datorez o ciocolată). După două răspunsuri negative, salvarea a venit de la Csaba Deseő (cotat ca al cincilea violonist din Europa), care a strîns între timp „trupa”, fără a avea însă certitudinea că vor putea susține și spectacolul de simfăntă, cînd avea concert cu Filarmonica din Budapesta, dar „duminică puteți conta pe noi”!

Simfăntă seara, susținut moral de „Țunțu” Baciu, care tocmai sosise după 16 ore grele de călătorie declarînd că „eu am venit aici să cînt, nu mă interesează cu cine”, și aliniînd în scenă, alături de el, pe Crepuscul și o formație care s-a produs numai în acea seară Post Scriptum Jazz (E. Gondî, T. Kuhn, M. Marcovici), am dat drumul la spectacol. Temerea noastră în fața eventualei nemulțumiri a publicului a fost înlăturată de „pofta de cîntare” a protagoniștilor, înălțimea de publicul încălzit.

Duminică, 23 ianuarie, cu două ore înainte de concert, într-o mașină Lada albastră, formația maghiară a trecut punctul de frontieră Nădlac. Am ajuns la sală cu cîteva minute înainte de spectacol, înălțurînd îndoielile spectatorilor mai circumspecți. A fost un regal! Cu Gondî la tobe, fără nici un minut de repetiție, parcă atunci se naște jazzul... (După două luni, la Festivalul de la Sibiu, cînd, deși în formula completă, Csaba Deseő nu a prins forma de la Timișoara, acesta mi-a mărturisit că în duminica aceea a renunțat la imprimări

Mult așteptatul eveniment al muzicii noastre de jazz s-a produs o dată cu a XIV-a ediție a Festivalului internațional de la Sibiu, unde formațiile românești au lăsat o impresie deosebită, dovedind un real progres față de edițiile anterioare și un succes de public comparabil cu cel al grupurilor străine prezente la festival.

Pentru a evidenția această puternică emulație din jazzul național, clubul studențesc de jazz a organizat în perioada 22-29 mai 1984 o mini-stagiune jazzistică, prilej cu care numele cele mai reprezentative din festivalul sibian — Anca Parghel (Suceava), Triptic (Cluj-Napoca), Bela Kamocsa și Crepuscul (Timișoara), Trio Ion Baciu jr. (Iasi) — „s-au produs” în fața publicului timișorean, alături de formule inedite în componență, impuse spectatorilor sub genericul „concert unic”, cum ar fi Trioul Johnny Răducanu (bas) — Liviu Butoi (sax.) — Eugen Gondî (baterie) sau Ion Baciu jr. (pian)

— Johnny Răducanu (bas) — Eugen Gondî (baterie) precum și formații ad-hoc constituite, precum Quartetul Eugen Gondî (avîndu-i ca invitați pe bucureștenii Mircea Tiberian — pian și Bogdan Cristea — bas).

După această veritabilă trecere în revistă a fenomenului jazzistic național — cu o largă audiență nu numai în rîndul simpatizanților genului — s-a trecut la organizarea celui de-al X-lea Atelier de jazz internațional, eveniment ce s-a produs abia în 28-29 martie 1985, avînd pe afiș nume de mare notorietate ca germanul Alexander Von Schlippenbach (considerat al IV-lea pianist al Europei — după tocul revistei de specialitate „Jazzforum”, fondator al celebrei formații „Globe Unity Orchestra”), sau londonezul Evan Parker (al III-lea saxofonist sopranist al Europei, după tocul aceleiași reviste), secondati de germanul Paul Lovens (baterie) și englezul Paul Rogers (bas). Cu toate că în ziua concertului Alexander von Schlippenbach a suferit un accident de automobil (ce a determinat imobilizarea mîinii în ghips), locul la pian revenindu-i lui Ion Baciu jr. (pe fază ca întotdeauna!), cele două concerte, cit și jam-session-ul care a urmat — de la care nu au lipsit Eugen Gondî, Mihai Farcaș, Ionel Bota, Dan Ionescu — au constituit o mare sărbătoare pentru clubul timișorean, au încununat cu succes experiența celor 10 evenimente jazzistice cu participare internațională, experiență probabil irepetabilă, au concluzionat această etapă, poate cea mai fructuoasă din viața jazzistică timișoreană.

IOAN BĂCALETE

DE LA ROMÂNESC LA INTERNAȚIONAL

sau drumul perseverenței și pasiunii

și atmosfera de la clubul timișorean îl determină pe Berkés Balazs să revină, în toamna aceluși an, cu formația sa, Super Trio (alături de G. Vulkan — pian și L. Kösegy — baterie), de această dată în „duel” scenic cu Trio Dragoș Nedelcu. Impresia bună se reeditează, astfel încît bateristul formației imi propune un concert la Timișoara cu formația sa de jazz-rock Saturnus, pentru 22 și 23 ianuarie 1983. Urmează apoi însă o suită de inumplări neprevăzute. Cu o zi înainte de spectacol, cînd afișele împiazău orașul iar biletele erau vindute, spectacolul stîrnind și interesul fanilor din alte orașe, l-am sunat pe Imre Kösegy pentru a stabili ultimele detalii privind sosirea în țară. Lovitură de teatru! Aflu că Saturnus, din motive obiective, nu mai pot onora promisiunea făcută. Cu orice preț trebuia salvată firma clubului, cîștigată prin ani de căutări și trudă scenică. Dacă lanțul work-shop-urilor s-ar fi rupt aici, am fi pierdut probabil încrederea publicului.

La ora cînd cabinetele telefonice erau închise alături de vecinul meu de suferință și cartier, Eugen Gondî, intrat în panică am pornit tocmai ca la început, cu „Jazz Man's Reference Book” în față în căutarea unui înlocuitor care „să țină afișul”. Deși făceam haz de necaz, eram conștient că în capul meu se vor sparge toate oalele Umbiam prin cartier urmărind firele telefonice, sculînd oameni la care nu mai fusesem în casă, pentru a mai da un telefon, prin 071. După o primă rundă de telefoane, sortită eșecului, urma să-mi fechemăm pe cei care ne-au dat speranța că vor găsi „jazzmen” fără joburi! În acel sfîrșit de săptămînă, între timp l-am convocat de urgență pe Ion Baciu jr. de la Iasi.

Am revenit apoi, de la un alt abonat, la vocea catifelată de la 071 (cărora și a-

bine plătite — deci nu de jazz! — pentru a ne salva din situația limită în care ne aflam).

De atunci șirul work-shop-urilor s-a derulat normal și firesc, aducînd de fiecare dată un plus de originalitate, facilitînd contactul publicului cu noi nume din jazzul european și oferind muzicienilor români prilejul afirmării în compania unor muzicieri valoroși, provocîndu-i la studiu pentru ridicarea nivelului interpretativ. Au mai evoluat pe scena Clubului de jazz Timișoara, în continuare: Tony Lakatos Quartet — R.P.U. (12 și 13 martie 1982), Trio Wittek Kaiser-Mandersheid — R.F.G. (30 martie 1983), Extra-Dry — R.P.U. (14 și 15 mai), Duo Martin Kolbe — Ralf Henberger — R.F.G. (15, 16 octombrie), No Nett — R.F.G. (5 februarie 1984). Cel mai mare succes de public l-au avut concertele în memoria Richard Oschanitzky susținute de Aura Urziceanu în compania lui Marius Popp, Eugen Gondî și Bogdan Cristea.

Reușita și atmosfera acestor spectacole au făcut o bună propagandă muzicii de jazz românești și clubului timișorean, astfel încît ofertele noastre găsesc rezonanță și solicitare în rîndul muzicienilor care au auzit de noi. Ca o expresie a frumoaselor amintiri din România, Trio Wittek a compus o piesă în exclusivitate dedicată Timișoarei.

O dată cu prinderea pe scena timișoreană a altor nume ale jazzului european, pretențiile publicului, dar și exigența organizatorilor au crescut, fapt ce a determinat reducerea numărului de concerte, cit și a periodicității lor, compactiv cu ceilalți ani, obligînd însă formațiile românești ce au evoluat în cadrul clubului timișorean să-și perfecționeze nivelul interpretativ, la cerințele jazzului contemporan.

ANUL INTERNAȚIONAL AL TINERETULUI

Înțelegere și colaborare pentru pace

„Pe deasupra oricăror deosebiri de orientări și convingeri politice, ideologice și filozofice trebuie să primeze interesele păcii și colaborării! Tinerilor lumii — generațiilor care vor trăi și se vor afirma în următorul mileniu — le revine înalta îndatorire de a acționa uniți, împreună cu popoarele lor, cu forțele democratice înaintate de pretutindeni, pentru apărarea acestui suprem deziderat al omenirii, pentru statornicirea unui climat trainic de pace, înțelegere și colaborare rodnică între națiuni”

NICOLAE CEAUȘESCU

La începutul lunii septembrie s-a desfășurat Conferința Mondială a Comitetelor Naționale pentru Anul Internațional al Tineretului, sub genericul „Tineretul anului 2000 — Participare — Dezvoltare — Pace”. Acțiunea, înscrisă în calendarul oficial de manifestări din cadrul A.I.T., constituie o nouă și elocventă expresie a prezenței active a țării noastre în ansamblul valoroaselor demersuri de responsabilitate politică față de dezideratele tinere generații.

Expresia cea mai grăitoare a interesului acordat de țara noastră acestei reuniuni internaționale de tineret, ca de altfel, în general, problematicii tinere generații, o reprezintă Mesajul tovarășului Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, adresat participanților la Conferința Mondială a Comitetelor Naționale pentru A.I.T.

Idea directoare care s-a desprins din intervențiile și mesajele participanților la conferință este aceea că Anul Internațional al Tineretului trebuie să depășească cadrul calendaristic, fiind consacrat tinere generații care va trăi și se va afirma necontenit. Iată de ce apare ca esențială implicarea — în climatul de angajare generat de A.I.T. — a întregii comunități internaționale în elaborarea unei strategii pe termen lung în domeniul tineretului, cu atât mai mult cu cât, oricât de bine și de eficient ar fi marcat A.I.T., acesta nu poate soluționa în întregime și definitiv probleme complexe de ordin economic, politic, social, și cultural cu care este confruntată tinăra generație.

DAN DUBINA

ACȚIUNI INTERNAȚIONALE ÎN CADRUL A.I.T. ORGANIZATE ÎN ROMÂNIA

- Campionatul european de baschet junioare (aprilie, 19-21).
- Seminarul european al tinerilor jurnaliști cu tema „Presa pentru tineret și studenți în slujba păcii, înțelegerii și colaborării între popoare” (iunie).
- Reuniunea internațională a experților pe probleme privind cercetarea științifică.
- Campionatele internaționale de atletism ale României (1-2 iunie).
- Raliul internațional „Dunărea — Dacia” (iunie, 14-15).
- Seminarul internațional „Arhitectura — modalitate de exprimare a tineretului în spiritul păcii și civilizației”.

- Turneul internațional de volei (august-septembrie).
- Conferința Mondială a Comitetelor Naționale pentru Anul Internațional al Tineretului cu tema: „Tineretul în anul 2000 — Participare — Dezvoltare — Pace” (septembrie, 3-6).
- Turneul internațional de handbal „Trofeul Carpați” (octombrie, 10-15).
- Seminarul balcanic al tinerilor parlamentari (octombrie).
- Festivalul balcanic de folclor pentru tineri și studenți (octombrie).
- Cursul de toamnă ASTRNU — ISMUN dedicat Anului Internațional al Tineretului (octombrie).

ACȚIUNI DESFĂȘURATE PE PLAN INTERNAȚIONAL ÎN CADRUL A.I.T.

In cursul anului 1985, în cadrul Anului Internațional al Tineretului au fost organizate peste 80 de acțiuni cu caracter internațional și regional. Dintre acestea se menționează:

- 25 MARTIE — 3 APRILIE, Viena, Austria, a 4-a Sesiune a Comitetului Consultativ O.N.U. pentru A.I.T.
- APRILIE, Sao Paulo, Brazilia — Congresul internațional „Tineretul pentru Asia și Africa.”
- Iunie, Barcelona, Spania — Congresul UNESCO pentru tineret.
- IULIE, Strasbourg, Franța — Săptămâna europeană a tineretului — „Viitorul tineretului”.

- IULIE, Nairobi, Kenya — Forum '85: Conferința mondială a femeilor.
- 27 IULIE — 3 AUGUST, Moscova, U.R.S.S. — al 12-lea Festival Mondial al Tineretului și Studenților.
- AUGUST, New York, S.U.A. — Conferința internațională model O.N.U. pentru A.I.T.
- AUGUST, Montreal, Canada — Conferința internațională a juriștilor.
- 24 AUGUST — 4 SEPTEMBRIE, Kobe, Japonia — Universiada '85.
- OCTOMBRIE — NOIEMBRIE, New York — a 40-a Sesiune a Adunării Generale O.N.U. — „Conferința mondială O.N.U. pentru A.I.T.”.

Poveste despre „generația” 100

Rotativa se opriște. Revistele așteptau alinate, gata împăturite. La capătul benzii, colegii mei adunau ultimul teanc. În jurul lor, înconjurând mașinile, se înălțau coloane de hirtie. Pagini scrise de noi, despre noi, pentru noi toți.

„Bine băieți! Ați făcut o treabă bună, ne vedem mâine la distribuție”.

Ne-am despărțit în Piața Unirii. Orologiul din vârful Domului ne arăta că trecuserăm demult într-o nouă zi. Rămămas singur, am grăbit pasul. Mă întorceam acasă. Sub braț stringeam câte un exemplar din ziarul de mâine și o mostră din revista noastră. Colegii mei dormeau deja, fără să bănuască mica păcăleală pe care le-o pregăteam. Imi plăcea să-l surprind cu câte un strop de viitor. MIINE — iată un prieten

zburdalnic. Cite căi deschide o singură clipă!

De mâine, totul va fi reluat din punctul germinăției. Ne vom întoarce pe drumurile către vise, fapte și oameni. Apoi, ne vom împlini încă o dată în literele de plumb și vom fi mai bătrâni cu o lună. Și va veni o vreme când lunile noastre vor îmbătrâni și ele, semn că alți oameni vor veni să culeagă clipele vieții noastre și să le aștearnă pe hirtie. Intotdeauna, cineva — generația de dincolo de azi. Fiecare om își are povestea lui, din care un altul, anonimul trecător, poate învăța ceva.

Strada se scurgea sub pașii mei. Am părăsit trotuarul și am încălecat dubla linie albă care marca mijlocul bulevardului. Așezate simetric, în dreapta și

în stînga mea, cele două parcuri își impleteau umbrele cu miresmele nopții. Pășeam și mă gîndeam că nu noaptea ne sperie, ci întunericul ei. Era liniște. Mă simțeam cu adevărat tînăr. Lințea sufletului, pacea lui, înseamnă tinerețe. La orice vîrstă. Dincolo de podul Michelangelo nu se zăreau lumini. Somnul strecura frinturi de soare din amurg spre răsărit. În ritmul mocnit al pașilor mei, noaptea m-a purtat pînă la ușa căminului. Fusesse o zi plină, o zi de recoltă. Nu-mi venea să mă despart de ea.

Intr-un tîrziu, înfrigurat, am scuturat ușa. Am așteptat puțin pînă cînd a venit nea Iulică. „Bună seara, dom' portar, îmi dați voie să intru?” am întrebat. Era somnoros ca să bombăne un răspuns, a desfăcut într-o doară la-cățul ce încheia lanțul petrecut pe minere și mi-a făcut semn să mă strecorez. Am adormit cu zimbetul pe buze.

Ultimul meu gînd a reconstituit atmosfera nocturnă din compartimentul unuia dintre trenurile cu care am că-

lătorit cîndva. Da, călătorii intrau pe rînd, salutau ceremonios, ca niște actori ce își luau rolul în primire, își îndesau bagajele pe suporturi, mai înțtii după gustul fiecăruia, apoi pe undă apucau, se așezau pe locul verificat (de două ori) și așteptau somnoroși să ajungă la destinație. Erau atât de plictisiți încît au auzit prea tîrziu vocea adolescentină care sărea din vagon în vagon:

„Luați LUMEA de mîine. Cine doarește LUMEA de mîine?”

Au sărit surprinși. Privirile lor mirate au căutat zadarnic pe culoar fața zglobie care îmi vinduse pe peron revista cu cerneala încă umedă. S-au întors resemnați. „Oricum, și mîine va fi o zi”, spuneau fețele lor mature, parcă ignorînd apropierea ceasului de mijlocul nopții.

Fu tăceam. În buzunarul scurtei mele, MIINE se preschimba încetîșor în prezent.

GYORFFY GYORGY

Revistă a Consiliului Uniunii Asociațiilor Studenților Comuniști din Centrul Universitar Timișoara

COLECTIVUL DE REDACȚIE

Redactor șef — Pompiliu Crăciunescu
Redactori: Gabriel Baiulescu, Marian Drăghici, Ilie Lăudat, Dan Pârvolescu, Bogdan Popescu, Lucian Ristea, Sorina Sopa, Sorin Trocan
Fotoreporteri: Ciprian Florea, Adrian Ioanăș, Gheorghe Ohii
Tehnoredactor — Vasile Ruz; Grafică — Zeno Goian.

Redacția: Casa de cultură a studenților, bv. Tinereții 9, camera 07, telefon 1.49.07 (ședințe — joi, ora 20,30) și Căminul 16 C, camera 23 (ședințe — luni, ora 20,30).
Tiparul I.P. „BANAT”